

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Aika 17.08.2021, klo 17:00 - 18:29

Paikka Marianlinnan kokoushuone, Hyrylänkatu 8 C, 2.krs

Käsitellyt asiat

- § 68 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 69 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 70 Hankintaoikaisuvaatimus Tuusulanjärven nuottausta 2021 - 2022 koskevassa tarjouskilpailussa**
- § 71 Puolivuosiraportti 1-6/2021, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus**
- § 72 Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelusopimus 2022-2024**
- § 73 Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2022-2026, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus**
- § 74 Tuusulan laaja hyvinvointikertomus 2017-2020, Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan lausunto**
- § 75 Toimielinten työskentelyn arviointi 2017-2021 ja kehittämistoimenpiteet, Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta**
- § 76 Ilmoitusasiat**
- § 77 Muut asiat**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Sanna Piironen, puheenjohtaja
Antti Tähkää/etäyhteys
Hannu Toikkanen/etäyhteys
Jaana Hono/etäyhteys
Jaska Salonen/etäyhteys
Juha Timonen/etäyhteys
Kirsi Kirves/etäyhteys
Martti Munne/etäyhteys
Mika Heino/etäyhteys
Paavo Timonen/etäyhteys
Timo Leino/etäyhteys
Antti Vaittinen/etäyhteys, varajäsen

Muut saapuvilla olleet

Sirpa Belek, hallintosihteeri, sihteeri
Jaana Hietala/etäyhteys, ympäristösuunnittelija
Leena Sjöblom, ympäristökeskuksen johtaja, esittelijä
Konttinen Marjo-Kaisa/etäyhteys, asiantuntija, poistui 17:31

Allekirjoitukset

Sanna Piironen
Puheenjohtaja

Sirpa Belek
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

18.08.2021

18.08.2021

Kirsi Kirves

Timo Leino

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 68

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todetaan läsnäolijat.

Ehdotus

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 69

Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Valitaan tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi jäsenet Jaana Hono ja Timo Leino.

Päätös

Valittiin Timo Leino ja Kirsi Kirves

Käsittelyjärjestyksen muuttaminen

Ympäristölautakunta päätti muuttaa asioiden käsittelyjärjestystä seuraavaksi § 68-69, 74, 70-73, 75-77.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

§ 70

Hankintaoikaisuvaatimus Tuusulanjärven nuottausta 2021 - 2022 koskevassa tarjouskilpailussa

TUUDno-2021-1263

Valmistelija / lisätiedot:
Tapio Reijonen
tapio.reijonen@tuusula.fi
ympäristönsuojelupäällikkö

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus Hankinta Tuusulanjärven nuottaus 2021-2022 TUUDno-2021-1263, K-U ympla 17.6.2021
- 2 Vastine Tmi Arto Hautala 23.6.2021, K-U ympla 17.8.2021
- 3 Hankinta oikaisu Tuusulanjärven nuottaus 2021-2022, K-U Ympla 17.8.2021

Asiaselostus

Jomis Oy on tehnyt hankintaoikaisuvaatimuksen Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen päällikön viranhaltijapäätöksestä 28.5.2021, jolla Tmi Arto Hautala on valittu Tuusulanjärven hoitokalastuksen toteuttajaksi tarjouskilpailussa.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus käynnisti tarjouskilpailun Tuusulanjärven hoitokalastuksesta nuottaamalla julkaisemalla 29.4.2021 hankintailmoituksen ja tarjouspyyntöasiakirjat Clouidia-hankintajärjestelmässä.

Hankinta on arvoltaan hankintalain (1397/2016/) 25 §:ssä säädetyn kansallisen kynnysarvon ylittävä. Kilpailutus toteutettiin rajoitettua hankintamenettelyä käyttäen lähettämällä tarjouspyyntö neljälle (4) urakoitsijalle. Tarjoukset tuli jättää 13.5.2021 klo 12.00 mennessä. Määräaikaan mennessä saatiin tarjoukset kahdelta (2) urakoitsijalta.

26.5.2021 tehtyyn hankintapäätöksen (TUUDno-2021-1263) vertailutaulukoon kirjattiin laatupisteet virheellisesti antamalla molemmille samat pisteet toimintavarmuudesta, vaikka tarjoukset olisi pitänyt tarjouspyynnön mukaisesti asettaa paremmuusjärjestykseen. Kirjaus korjattiin hankintaoikaisu päätökseen (hankintalain 132 §) 28.5.2021, jolloin tarjouskilpailun voitti Tmi Hautala.

Hankintaoikaisuvaatimus

Käsittelyn edellytykset

Voimassa olevan hankintalain 133 §:n mukaan asianosaisen on esitettävä hankintaoikaisua koskeva vaatimus 14 päivän kuluessa sitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Saman lain 127 §:n mukaan hankintayksikön tekemä päätös perusteluineen sekä valitusosoitus ja oikaisuohje on annettava kirjallisesti tiedoksi niille, joita asia koskee. Hankintapäätös on lähetetty vaatimuksentekijälle sähköpostilla, jolloin asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolme vuorokauden kuluessa viestin lähettämispäivänä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Jomiset Oy:n hankintaoikaisuvaatimus on saapunut Tuusulan kunnan kirjaamoon 10.6.2021. Oikaisuvaatimuksetekijälle on annettu hankintapäätös tiedoksi sähköpostitse 28.5.2021. Hankintaoikaisuvaatimus on siten saapunut hankintaoikaisuvaatimukselle varatun ajan kuluessa.

Hankintaoikaisuissa esitetyt vaatimukset

Jomiset Oy on vaatinut 10.6.2021 päivätyssä oikaisuvaatimuksessaan, että Tuusulan kunta kumoaa oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen (TUUDno-2021-1263) ja että Tuusulanjärven hoitokalastuskilpailutuksen järjestetään uudelleen järjestämistä tavalla, joka ei suosi jotain tiettyä tahoja. Vaatimuksen perusteluina ovat virheellisesti tehty hankintapäätös sekä referenssikohteiden ja toimintavarmuuden arviointi ja pisteytys.

Hallintolain mukainen kuuleminen

Hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiassa sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Tarjouskilpailussa valituksi tulleelle toimittajalle Tmi Arto Hautalalle varattiin tilaisuus vastineen antamiseen hankintayksikölle saapuneesta hankintaoikaisuvaatimuksesta. Vastine on liitteenä.

23.6.2021 antamassaan vastineessa Tmi Arto Hautala esitti näkemyksensä oikaisuopyynnön perusteisiin. Vastineen mukaan arvioitaviksi **referenssikohteiksi** valittiin Tuusulanjärven lisäksi kaksi vastaavaa kohdetta (Ulemsitejärvi ja Finjasjö) ja muita kalastuskohteita on n. 200 kpl 1990-luvulta nykyhetkeen. **Saaliin määrän mittauksessa** käytetty saalisotoksen punnitukseen perustuva menetelmä on tarkka ja sen ovat kehittäneet Helsingin yliopiston tutkijat tarkkuutta vaativaa populaatioanalyysiä varten. **Toiminnan varmuuden** on perustuttava ensisijaisesti varakalustoon. Aiempien Tuusulanjärven 15 kalastusvuoden aikana Tmi Hautala ei ole kaluston rikkoutumisen vuoksi jättänyt kalastuspäiviä väliin. Kalastus tapahtuu **kahden kalastajan toimesta** kerrallaan. Kalastajaporukkaankuuluu neljä rekisteröityä (kaupallisen kalastuksen rekisteri) ammattikalastajaa.

Hankintayksikön perustelut

Tarjouspyynnön vaatimukset

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on 29.4.2021 julkaisemassaan tarjouspyynnössä määritellyt nuottausta koskevan hankinnan vaatimukset kaluston ja pyyntimenetelmien suhteen. Molemmat tarjoukset olivat tarjouspyynnön mukaisia ja ne täyttivät tarjouspyynnössä vaaditut ehdot. Tarjoukset arviointiin tarjouspyynnössä esitetyn pisteytyksen mukaisesti tarjoajien ilmoittamien referenssikohteiden ja urakoitsijoiden toimintavarmuus arviointiin varakaluston ja miehistön kokemuksen ja määrän perusteella. Jomiset Oy vetoaa oikaisuvaatimuksessaan kotipaikkaan, mutta tarjouksen tekijän kotipaikka ei saa vaikuttaa arviointiin.

Laatupisteiden arviointi

Referenssit

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Aiempaa kalastuskokemusta arvioitiin referenssikohteiden perusteella. Tmi Arto Hautala on toiminut hoitokalastajana vuodesta 1993. Ilmoitettujen kohteiden saalismäärät ja menetelmät on kuvattu referenssikohteiden raporteissa. Referenssikohteiden lisäksi hoitokalastuskohteita on ollut n. 200 kpl. Jomiset Oy on myös kokenut kalastaja, mutta työkohteiden määrä on pienempi, n. 50 kpl. Molemmat urakoitsijat ovat kalastaneet Tuusulanjärvellä. Jomiset vuosina 2018 - 2020 ja Hautala 15 vuotta vuosina 2001 - 2017. Tmi Hautalan saaliit Tuusulanjärvellä ovat olleet keskimäärin Jomiset Oy:n saaliita suuremmat. Saalismääriä verrattaessa huomioitiin, että veden sameus vähentää kalojen parveutumista, jolloin saalismäärä voi jäädä tavoitetta pienemmäksi. Molemmilla urakoitsijoilla on ollut keskimääräistä huonompia vuosia. Tmi Hautalan referenssit ja aiempi kalastuskokemus arvioitiin paremmaksi (20 pistettä).

Toimintavarmuus

Tarjouspyynnön mukaan kalastuksen tavoitteena on vähintään 20 nuottauspäivää (jos kaksi vetoa päivässä, 40 apajaa). Tehokas kalastusjakso on lyhyt ja tämän takia urakoitsijan sitoutuneisuus ja toimintavarmuus on tärkeää. Tätä arvioitiin kokeneen henkilöstön määrän ja varakaluston perusteella sekä vertaamalla aiempaa kokemusta Tuusulanjärvellä.

Molemmat urakoitsijat pystyvät selvityksensä perusteella toimittamaan varakaluston rikkoontuneen tilalle. Hautalalla on varakalustoa enemmän ja neljän ammattikalastajan tiimi, kun Jomiset Oy:llä on kaksi kokenutta kalastajaa. Jomiset Oy vetoaa oikaisuvaatimuksessaan myös henkilöstön määrään nuottauslautalla. Tmi Hautalan tiimissä on neljä ammattikalastajaa, jotka toimivat työparina. Aiemmat kokemukset Tuusulanjärvellä ovat osoittaneet, että kaksi kalastajaa pystyy nuottamaan kaksi apajaa päivässä, kuten Tmi Hautala useimpina nuottauspäivinä. Tmi Hautalan toimintavarmuutta parantaa atrappiverkkojen käyttö. Ero urakoitsijoiden välillä ei ollut suuri, mutta Tmi Hautalan toimintavarmuus arvioitiin paremmaksi (20 pistettä).

Lisätiedot

lakimies Sakari Eskelinen 040 314 3037

sakari.eskelinen@tuusula.fi,

ympäristösuunnittelija Jaana Hietala 040 314 4703

jaana.hietala@tuusula.fi

Ehdotus

Esittelijä: Leena Sjöblom, ympäristökeskuksen johtaja

Edellä mainituilla perusteilla Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta katsoo, että hankintapäätöksessä 28.5.2021 TUUDno-2021-1263 esitetty lopputulos on oikea eikä tarjousvertailun muuttamiseen ja hankintapäätöksen kumoamiseen ole tarvetta. Jomiset Oy:n hankinta-oikaisuvaatimus hylätään.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tiedoksi

Jomiset Oy ja Tmi Arto Hautala

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 71

Puolivuosiraportti 1-6/2021, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

TUUDno-2021-1677

Valmistelija / lisätiedot:
Leena Sjöblom
leena.sjoblom@tuusula.fi
ympäristökeskuksen johtaja

Liitteet

1 Keski-Uudenmaan ympäristökeskus puolivuosisraportointi 2021, K-U ympla 17.8.2021

Perustelut

Tuusulan hallintosäännön 42.1 §:n mukaan toimitelimet seuraavat talousarvion toteutumista ja ennustetta säännöllisesti. Toimitelimet tuottavat tiedot kunnanhallitukselle talouden ja toiminnan seurantaraporttiin sekä ennusteen talousarvion toteutumisesta yhteisten palvelujen toimialueen antaman aikataulun mukaisesti.

Vuoden 2021 talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan toimitelinten, toimialueiden sekä palvelualueiden vastuuhenkilöiden tulee systemaattisesti seurata investointien, käyttösuunnitelmien ja tavoitteiden toteutumista ja saattaa mahdolliset poikkeamat asianomaisten toimitelinten tietoon. Aikaisempina vuosina laadittujen huhti- ja elokuun tietoihin pohjautuvien osavuosisikatsausten sijaan Tuusulassa raportoidaan vuonna 2021 maalisi- kesä- ja syyskuun tiedot.

Ympäristökeskuksen toimintasuunnitelman seurantatiedot on kirjattu liitteenä olevaan osavuosisikatsaukseen.

Ehdotus

Esittelijä: Leena Sjöblom, ympäristökeskuksen johtaja

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta

- merkitsee tiedokseen Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen puolivuosisraportin tammi-kesäkuulta 2021
- toimittaa Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen puolivuosisraportin tammi-kesäkuulta 2021 tiedoksi ympäristökeskuksen sopijakuntien kaupungin- ja kunnanhallituksille sekä KUUMA-johtokunnalle.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

§ 72

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelusopimus 2022-2024

TUUDno-2021-1732

Valmistelija / lisätiedot:
Leena Sjöblom
leena.sjoblom@tuusula.fi
ympäristökeskuksen johtaja

Liitteet

1 Palvelusopimus 2022-2024, K-U ympla 17.8.2021

Perustelut

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen yhteistoimintasopimuksen mukaan ympäristökeskuksen sopijakuntien ympäristökeskukselta saamat ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun palvelut määritellään palvelusopimuksessa, joka laaditaan talousarvioesityksen yhteydessä. Palvelusopimus tehdään kolmivuotisena ja tarkistetaan vuosittain toukokuun loppuun mennessä ympäristökeskuksen ohjausryhmässä. Palvelusopimuksessa määritetään seuraavan vuoden kuntakohtaiset palvelut, jotka ovat perustana sopijakuntien maksuosuuksille.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ohjausryhmä on käsitellyt ympäristökeskuksen vuosien 2022–2024 palvelusopimusluonnosta ja sopijakuntien vuoden 2022 maksuosuuksia 27.5.2021 pitämässään kokouksessa.

Ehdotus ympäristökeskuksen palvelusopimukseksi vuosille 2022–2024 on liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Leena Sjöblom, ympäristökeskuksen johtaja

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää

- omalta osaltaan hyväksyä esityksen ympäristökeskuksen palvelusopimukseksi vuosille 2022–2024
- pyytää palvelusopimusesityksestä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakuntien lausunnot
- ehdottaa Tuusulan kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää hyväksyä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelusopimuksen vuosille 2022–2024 ottamalla huomioon ympäristökeskuksen sopijakuntien siitä antamat lausunnot.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

§ 73

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2022-2026, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

TUUDno-2021-1733

Valmistelija / lisätiedot:
Leena Sjöblom
leena.sjoblom@tuusula.fi
ympäristökeskuksen johtaja

Liitteet

- 1 Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelusuunnitelma 2022-2026, K-U ympla 17.8.2021
- 2 Ympäristötarkastajan viran perustaminen, K-U ympla 17.8.2021

Perustelut

Talousarvion laadintaohje ja talousarviokehys

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus käynnistää talousarvionsa valmistelun vuosittain maaliskuussa tavoitteena, että ympäristökeskuksen sopijakuntien edustajista koostuva ohjausryhmä ehtii käsitellä talousarvioluonnoksen toukokuun loppuun mennessä. Talousarvion aikainen valmistelu perustuu ympäristökeskuksen yhteistoimintasopimukseen, jonka mukaan ympäristölautakunnan tekemästä talousarvioesityksestä kuullaan sopijakuntia, ennen kuin Tuusulan kunnanhallitus ja valtuusto käsittelevät sen.

Kunnan johtoryhmä on 22.6.2021 pitämässään kokouksessa linjannut, että vuoden 2022 talousarvion kehys viedään kunnanhallituksen päätettäväksi 23.8.2021. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen talousarvion laadinta-aikataulun mukaan talousarvioesitys viedään käsiteltäväksi ympäristölautakunnan elokuun kokoukseen (17.8.2021), minkä vuoksi sen valmistelussa ei ole voitu ottaa huomioon kunnanhallituksen kehyspäätöstä. Valmisteluvaiheessa ohjeeksi annettiin varautua palkkamenoissa 2 % kasvuun.

Ympäristökeskuksen vuoden 2022 talousarvioluonnosta on käsitelty 27.5.2021 pidetyssä ympäristökeskuksen ohjausryhmän kokouksessa. Ohjausryhmän kuntajäseniltä on pyydetty talousarvioluonnoksesta sopijakuntien epävirallisia lausuntoja kesäkuun 2021 loppuun mennessä. Sopijakunnista epävirallisen lausuntonsa ympäristökeskuksen talousarvioluonnoksesta ovat antaneet Järvenpää, Kerava ja Mäntsälä. Kommenteissaan kunnat korostivat taloudellisesti haastavaa tilannettaan. Järvenpää pyysi ympäristökeskusta esittämään jonkinlaiset raamit sen kulujen kehitykseen liittyen sopijakunnille esim. seuraaville 3–4 vuodelle 2022–2025. Lisäksi Järvenpää esitti, että strategian mukainen ekotukitoiminnan koordinointi lisätään palvelusopimukseen ja tavoite skaalataan uudestaan sopijakunnille, kun aiempi tavoite koski kaikkia KUUMA-kuntia. Kerava toivoi, että ympäristökeskuksen hallintosihteerin eläköityminen pystyttäisiin järjestämään ilman määräaikaista lisäresurssia tai ainakin lyhyemmällä päällekkäisyydellä. Mäntsälä esitti, että

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

vuotuinen hinnankorotus tulisi saada asettumaan maksimissaan 2-3 % luokkaan. Tällöin vain välttämättömät lisäykset riittävine perusteluineen ovat mahdollisia ja euroja ja lisäesityksiä on syytä käydä vielä tarkemmin läpi ja priorisoida niitä.

Hallinnon palveluyksikkö

Ympäristökeskuksen hallintosihteeri jää eläkkeelle vuonna 2022. Tiedon ja osaamisen siirron mahdollistamiseksi palveluyksikköön on budjetoitu 8 kk ajaksi kaksinkertaiset hallintosihteerin palkkamenot. Lyhyempi jakso ei ole käytännössä mahdollinen, sillä kertyneiden lomien vuoksi hallintosihteeri jää pois töistä vuosilomalle useita kuukausia ennen eläköitymistään. Hallinnon palveluyksikön menoja pienentää vuokrien ja yhden toimistosihteerin palkan siirtäminen terveystalouden budjettiin.

Sopijakuntien yhteenlasketut yhteistoimintakorvaukset hallinnon palveluyksikölle pienenevät vuoden 2022 talousarvioesityksessä noin 80 000 euroa vuoden 2021 talousarvioon verrattuna.

Ympäristövalvonnan palveluyksikkö

Vuoden 2022 budjettiin on varattu yksikön resurssi- ja mitoitusselvitykseen perustuva uusi ympäristötarkastajan virka. Viran täyttäminen mahdollistaa ympäristövalvonnan lupavalmistelun nopeuttamistavoitteen täyttämisen. Samalla puoliksi ympäristövalvonnalle työskentelevä ympäristösuunnittelija siirtyisi kokonaan ympäristönsuojelun palveluyksikköön. Kustannusvaikutus on yhteensä noin 65 000 euroa.

Ympäristökeskuksen pitkäaikainen ympäristövalvontapäällikkö on irtisanoutunut vuonna 2021. Mikäli ympäristövalvontapäällikön vakanssin täyttäminen pitkittyy, sillä on kahdenlaisia taloudellisia vaikutuksia: Toisaalta palveluyksikkö säästää palkkakustannuksissa tilanteessa, jossa päällikön sijainen hoitaa päällikön tehtävää oman toimensa ohella. Toisaalta yksikön palvelutaso voi heikentyä ilman ympäristövalvontapäällikön täysipainoista työpanosta.

Sopijakuntien yhteenlasketut yhteistoimintakorvaukset ympäristövalvonnan palveluyksikölle kasvavat vuoden 2022 talousarvioesityksessä noin 46 000 euroa vuoden 2021 talousarvioon verrattuna.

Ympäristönsuojelun palveluyksikkö

Ympäristökeskus varautuu jatkamaan järvien valuma-aluekunnostusta Mäntsälässä, Nurmijärvellä ja Tuusulassa siten, että Kilpijärven, Valkjärven ja Tuusulanjärven hyvä ekologinen tila saavutetaan ympäristökeskuksen strategisen tavoiteohjelma mukaisesti vuoteen 2027 mennessä. Tuusulanjärven kunnostushankkeen lisäksi valmistelemme EU-Life hankehakemusta vuosille 2022–2026. Rahoituksen saaminen on vielä epävarmaa.

Vuodelle 2022 esitetään uutta ympäristötarkastajan virkaa ympäristövalvonnan palveluyksikköön. Samalla puoliksi valvonnassa työskentelevä ympäristösuunnittelija siirtyisi työskentelemään kokonaan ympäristönsuojelulle. Tämä lisää ympäristönsuojelun resursseja puolikkaalla henkilötyövuodella ja parantaa sopijakuntien saamaa palvelutasoa erityisesti kunnille tärkeässä vesiensuojelussa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Osa ympäristönsuojelun palveluyksikön palveluista toimii osittain ulkopuolisella rahoituksella. Hakemukset, kuluja aiheuttava toiminta ja maksutuotot osuvat usein eri kalenterivuosille, joten budjetointi vuositasolla sisältää epävarmuuksia mutta pidemmässä juoksussa toiminta on sopijakunnille edullisempaa kuin kokonaan omarahoituksella tapahtuva toiminta.

Sopijakuntien yhteenlasketut yhteistoimintakorvaukset ympäristönsuojelun palveluyksikölle kasvavat vuoden 2022 talousarvioesityksessä noin 60 000 euroa vuoden 2021 talousarvioon verrattuna.

Terveysvalvonnan palveluyksikkö

Ympäristökeskuksen vuoden 2022 talousarvioon on budjetoitu lupa- ja valvontapalveluista kertyviä maksutuloja terveystarkkailun palveluyksikköön yhteensä 350 000 euroa. Summaa nostaa uusi alan toimijoiden maksettavaksi tuleva elintarvikevalvonnan perusmaksu, josta arvioidaan kertyvän noin 100 000 euroa. Palveluyksikön menopuolta kasvattavat laskennalliset siirrot: Hallinnon budjetista on siirretty yhden ympäristöterveyttä palvelevan toimistosihteerin palkka ja osa vuokrakuluista terveystarkkailuun, sillä valtio seuraa tarkasti ympäristöterveyden kustannuksia ja ne on helpompi raportoida, kun saamme kulut suoraan tilinpäätöksestä. Myöskin 30 % eläinlääkinnän päällikön palkkamenoista on siirretty terveystarkkailuun, sillä hän tekee 30 % työajastaan elintarvikevalvontaa.

Sopijakuntien yhteenlasketut yhteistoimintakorvaukset terveystarkkailun palveluyksikölle kasvavat vuoden 2022 talousarvioesityksessä noin 63 000 euroa vuoden 2021 talousarvioon verrattuna.

Eläinlääkintähuollon palveluyksikkö

Ympäristökeskus varautuu eläinlääkärien yhteisvastaanoton perustamiseen vuonna 2022. Talousarvioon on varattu 150 000 euroa kustannuksia, jotka koostuvat remonttikuluista (100 000 euroa), kalustuskuluista (30 000 euroa) ja mahdollisesta vuokrakustannusten noususta (20 000 euroa). Vastaanoton sijainti määräytyy kohteen saavutettavuuden ja kustannusten edullisuuden perusteella.

Mäntsälän eläinlääkintäpalvelut on hankittu Helsingin yliopiston Saaren eläinsairaalaan. Hankinta kilpailutetaan uudestaan sopimuksen päättyessä vuodenvaihteessa 2021–2022 ja talousarviossa varaudutaan pieneen kustannusten nousuun (10 000 euroa).

Sopijakuntien yhteenlasketut yhteistoimintakorvaukset eläinlääkintähuollon palveluyksikölle kasvavat vuoden 2022 talousarvioesityksessä noin 131 000 euroa vuoden 2021 talousarvioon verrattuna.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelualueen talousarvio 2022

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimintamenot kasvavat vuoden 2022 talousarvioesityksessä noin 361 000 euroa (8,58 %) vuoden 2021 talousarvioon verrattuna. Suurin nousu tulee kertaluonteisesta menolisäyksestä, eläinlääkärien yhteisvastaanoton perustamisesta, jota aiemmissa taloussuunnitelmissa ei ole otettu huomioon. Lisäksi kustannuksia kasvattavat henkilöstösuunnitelmassa oleva ympäristötarkastajan virka, hallintoyksikön sijaisjärjestelyt sekä palkkojen nousuun isäntäkunnan ohjeesta varattu 2 % korotus.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Ympäristökeskuksen maksu- ja myyntitulojen arvioidaan kasvavan 139 320 eur eli 19 % vuodesta 2021. Sopijakuntien yhteenlasketut yhteistoimintakorvaukset kasvavat noin 221 895 euroa eli 6 %. Nousu on suuri, mutta kertaluonteinen ja tilanne palautuu normaalille kasvu-uralle vuodesta 2023 alkaen.

Taloussuunnitelma 2022–2026

Taloussuunnitelmassa 2022–2026 ympäristökeskuksen toimintatulojen ja -menojen arvioidaan kasvavan noin 1,88 % vuodessa lukuun ottamatta vuotta 2022 jolloin määrärahan muutos on 8,58 % ja vuotta 2023, jolloin määrärahan muutos on -3,66 %. Vuodelle 2022 suunniteltua yhtä uutta ympäristötarkastajan virkaa lukuun ottamatta taloussuunnitelmaan ei sisälly muita henkilöstö- tai palvelulisäyksiä. Tarkastelukaudella tulossa olevien eläköitymisten suhteen tarkastellaan tapauskohtaisesti töiden järjestelymahdollisuuksia ja vakanssien täyttämisen tarvetta.

Palvelusuunnitelma 2022–2026

Ympäristökeskuksen palvelusuunnitelma rakentuu Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan kesäkuussa 2019 hyväksymän ympäristökeskuksen strategisen tavoiteohjelman 2020–2023 varaan. Palveluiden painopisteet vuosille 2022–2026 ovat tavoiteohjelman mukaisesti viranomaistoiminnan laadun ja palvelukyvyn kehittämisessä sekä seudullisten vesienhoito- ja ilmastosuojelutöiden koordinoinnissa. Ympäristökeskus varautuu siihen, että terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto saattavat vuonna 2026 siirtyä perustettavien hyvinvointialueiden vastuulle.

Ehdotus

Esittelijä: Leena Sjöblom, ympäristökeskuksen johtaja

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää

- omalta osaltaan hyväksyä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen vuoden 2022 talousarvioluonnoksen ja luonnoksen palvelusuunnitelmaksi vuosille 2022 - 2026
- pyytää talousarvio- ja palvelusuunnitelmaluonnoksista Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakuntien lausunnot
- ehdottaa Tuusulan kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää hyväksyä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen vuoden 2022 talousarvion ja palvelusuunnitelman vuosille 2022–2026 ottamalla huomioon ympäristökeskuksen sopijakuntien niistä antamat lausunnot.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakunnat

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, § 6,26.01.2021
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, § 37,25.05.2021
Kasvatus- ja sivistyslautakunta, § 58,15.06.2021
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, § 55,15.06.2021
Kuntakehityslautakunta, § 51,16.06.2021
Tekninen lautakunta, § 59,22.06.2021
Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta, § 74, 17.08.2021

§ 74

Tuusulan laaja hyvinvointikertomus 2017-2020, Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan lausunto

TUUDno-2021-125

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, 26.01.2021, § 6

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman, Marjo-Kaisa Konttinen

heidi.hagman@tuusula.fi, marjo-kaisa.konttinen@tuusula.fi

kehittämispäällikkö, osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattori

Kunnan laaja hyvinvointikertomus valtuustokaudesta 2017-2021

Hyvinvointikertomus on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä kunnassa. Kunnassa valmistellaan laaja hyvinvointikertomus kerran valtuustokaudessa ja sen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain osana kuntasuunnittelua.

Hyvinvointikertomus on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Se auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet. Lisäksi kertomus kokoaa tietoa kunnan toimenpiteistä, joilla kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä on tuettu. Tärkeää on tunnistaa myös ne alueet, joihin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota. Tämä tehdään koostamalla kunnan toimintaa ohjaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvät asiakirjat ja ohjelmat.

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on lakisääteistä työtä, jolla turvataan kunnan elinvoimaisuus. Kuntien toimintaympäristössä tapahtuvat suuret muutokset haastavat kunnat sekä laajemmin julkisen hallinnon uudistumaan sekä uudistamaan toimintatapoja. Kuntastrategia ohjaa kunnan toimintaa ja kertoo kunnan tulevaisuuden tavoitetilasta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työn tulee olla kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Ennakoinnilla on yhä suurempi merkitys toimintaympäristön muutoksessa.

Tuusulassa valtuustokautta 2017-2021 kuvaavan laajan hyvinvointikertomuksen laadinta aloitetaan kevään 2021 aikana. Hyvinvointikertomuksen luonnos tuodaan luottamuselinten käsittelyyn ja lausuttavaksi toukokuussa ja hyväksymiskäsittelyyn elokuussa 2021. Hyvinvointikertomuksen runko muodostuu hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden seurannasta sekä THLn määrittämän hyvinvointikertomuksen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

minimitietosisällön indikaattoreiden seurannasta. Hyvinvointikertomusta tehdessä tarkastellaan myös koronaepidemian aiheuttamia alueellisia vaikutuksia arkielämään, hyvinvointiin ja palveluiden käyttöön.

Kunnan laatimaa hyvinvointikertomusta täydentää Keusoten kokoama hyvinvointikertomus alueellisen hyvinvointisuunnitelman toteutumisesta ja hyvinvoinnin indikaattoreista. Alueellisen hyvinvointikertomuksen on määrä valmistua kevään 2021 aikana.

Koronan vaikutukset arkielämään ja hyvinvointiin FinSote-tutkimuksen valossa

THL:n joka toinen vuosi toteuttaman FinSote-kyselytutkimuksen alustavat tulokset vuoden 2020 osalta ovat valmistuneet. Kyselyn tuloksissa Keusote-alueen kuntia käsitellään kokonaisuutena. Kuntakohtaisia erillisotoksia ei toteutettu kustannussyistä.

Kansallisen terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimus FinSoten avulla seurataan väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä tapahtuneita muutoksia eri väestöryhmissä ja alueittain. Tutkimus tuottaa myös seuranta- ja arviointitietoa väestön palvelutarpeiden tyydyttymisestä sekä väestön näkemyksistä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmästä, palveluiden saatavuudesta, laadusta ja käytöstä. FinSote-tutkimus tuottaa tärkeän osan sote-uudistuksen seurantaan ja arviointiin tarvittavista tiedoista, mahdollistaa maakuntien keskinäisen vertailun sekä vertailun koko maan tilanteeseen sekä vastaa väestön koettua hyvinvointia, palvelujen tarvetta ja käyttöä koskeviin kysymyksiin, joihin muut aineistot ja rekisterit eivät tuota tietoa.

FinSote-tutkimuksen kysymyspatteristoon lisättiin syksyllä 2020 osio, jossa selvitettiin koronaepidemian vaikutuksia arkielämään ja palveluiden käyttöön. Kyselyyn vastaajat olivat 20 vuotta täyttäneitä Suomessa vakituisesti asuvia henkilöitä. Yläikärajaa ei ollut. Julkaistut tulokset perustuvat marraskuun loppuun mennessä saatuihin 16 600 vastaukseen.

Syksyn 2020 aikana kerätyistä FinSote-kyselyn tuloksista ilmenee, että koronaepidemian ja -rajoitusten vaikutukset väestön hyvinvointiin ja palveluihin vaihtelevat selvästi eri puolilla Suomea. Hyvinvointialueiden välillä on havaittavissa selkeitä eroja siinä, miten hoitokäyntejä on siirretty tai peruttu, miten epidemia on heikentänyt väestön taloudellista ja sosiaalista tilannetta ja miten epidemia on vaikuttanut elintapoihin.

Koronaepidemian vaikutukset lääkärikäynteihin

Vaikutukset lääkärikäynteihin ja arkielämään korostuvat Uudenmaan alueella, jossa koronaepidemia on ollut vakavin. Itä-Uudellamaalla joka kolmas hoitokäynti lääkäriellä tai hoitajalla ei ole toteutunut suunnitellusti maaliskuun 2020 alun jälkeen, kun vastaava luku koko maassa on 22 prosenttia. Keski-Uudellamaalla toteutumattomat lääkäri-/hoitajakäynnit ovat koko Suomen tasolla. Peruuntuneita tai siirtyneitä käyntejä raportoi myös joka neljäs 55 vuotta täyttänyt Helsingistä, Vantaa-Keravalta ja Länsi-Uudeltamaalta. Vähiten muutoksia suunniteltuihin hoitokäynteihin raportoitii Pohjois-Pohjanmaalta, jossa luku on noin 15 prosenttia.

Taloudellinen tilanne on heikentynyt

Tulosten mukaan joka viides 20–74-vuotiaista kokee, että koronaepidemia on

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

heikentänyt taloudellista tilannetta vähintään jonkin verran. Taloudelliset vaikutukset eivät rajaudu vain pahimmalle epidemia-alueelle pääkaupunkiseudulle, vaan myös Varsinais-Suomessa ja Lapissa taloudellisen tilanteen heikentyminen on hieman yleisempää kuin maassa keskimäärin. Keski-Uusimaalla (22,6%) koronan vaikutukset taloudelliseen tilanteeseen ovat hieman suuremmat kuin koko maassa (21,4%)

Yksinäisyys lisääntynyt koko maassa

Sosiaalisen kanssakäymisen vähentyminen ja yksinäisyyden kokemuksen lisääntyminen näkyy kaikkialla Suomessa. Eniten yksinäisyys on kuitenkin lisääntynyt Helsingissä, missä noin 44 prosenttia vastaajista kokee yksinäisyyden lisääntyneen, mikä on selkeästi suurempi osuus kuin koko maassa (32 %). Keski-Uudellamaalla 32,9% koki yksinäisyyden lisääntyneen. Vastaavasti etätyön lisääntymisessä on suuret alue-erot: helsinkiläisistä etätyötä koronaepidemian aikana on lisännyt keskimäärin 74 prosenttia, kun vastaava osuus koko maassa on 48 prosenttia ja Keski-Uudellamaalla 52,1%.

Liikunta vähentynyt erityisesti yli 80-vuotiailla

Keski-Uusimaalla viidennes ilmoitti liikunnan vähentyneen koronaepidemian vuoksi. Koko maan arvo on 21,6%. Vastaavasti 16,4% keski-uusimaalaisista ilmoitti liikunnan lisääntyneen epidemian aikana.

Ikääntyneistä erityisesti yli 80-vuotiaat ovat vähentäneet päivittäistä liikuntaa koronaepidemian vuoksi. Vaikka sosiaaliset rajoitukset koskivat myös 70–80-vuotiaita, he pystyivät todennäköisesti helpommin ulkoilemaan tavanomaiseen tapaan. Lyhytkin tauko liikunnassa voi alentaa toimintakykyä, vaikeuttaa arjessa selviytymistä ja lisätä avuntarvetta. Toisaalta noin 10 prosentilla yli 80-vuotiaista liikunta oli jopa lisääntynyt, mikä kertoo, että osalla iäkkäistä on ollut voimavaroja reagoida muuttuneeseen tilanteeseen.

Erityisesti toimintarajoitteisten ihmisten hyvinvointi heikentynyt

Monet hyvinvointiin liittyvät ongelmat ovat yleisempiä toimintarajoitteisilla ihmisillä verrattuna muuhun väestöön. Koronaepidemia ja sen rajoitustoimet ovat entisestään heikentäneet heidän tilannettaan.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämisspäällikkö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää merkitä tiedoksi

- hyvinvointikertomuksen laadinnan aikataulun
- Finsote-tutkimuksen alustavat tulokset koronapandemian vaikutuksista hyvinvointiin ja palveluiden käyttöön.

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päätti merkitä tiedokseen

- hyvinvointikertomuksen laadinnan aikataulun
  - Finsote-tutkimuksen alustavat tulokset koronapandemian vaikutuksista hyvinvointiin ja palveluiden käyttöön.
-

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, 25.05.2021, § 37

Valmistelijat / lisätiedot:

Marjo-Kaisa Konttinen, Heidi Hagman
marjo-kaisa.konttinen@tuusula.fi, heidi.hagman@tuusula.fi
osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattori, kehittämisspäällikkö

Liitteet

1 Tuusulan laaja hyvinvointikertomus 2017-2021, hyte-ltk 25.5.2021

Tuusulan kunnassa on kevään 2021 aikana laadittu poikkihallinnollisena yhteistyönä laaja hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2021. Hyvinvointikertomus käsitellään lautakunnissa touko- ja kesäkuussa ja viedään valtuuston käsittelyyn syksyn aikana 2021.

Mikä on hyvinvointikertomus ja -suunnitelma?

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä. Se on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Sen laadintaprosessi tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamista ja näkyväksitekemistä kunnassa.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on johtamisen työväline. Se toimii strategiatyön sekä vuotuisen kuntasuunnittelun ja seurannan välineenä. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kokoaa yhteen eri tietolähteistä saatavaa monialaista tietoa kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin yhteydessä olevista tekijöistä.

Hyvinvointikertomus auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet. Lisäksi kertomus kokoaa tietoa kunnan toimenpiteistä, joilla kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä on tuettu. Tärkeää on tunnistaa myös ne alueet, joihin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota.

Kuntalain 1§ mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Terveystuolaki (1326/2010, § 12) velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niitä edistävästä toimenpiteistä. Tämän lisäksi valtuustolle on laadittava kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet. Hyvinvointikertomukset ja -suunnitelmat tulee laatia sekä kunnittain, että alueittain/maakunnittain.

Hyvinvointikertomuksen käsittelyn rinnalla osana kuntastrategian valmistelua käynnistyy hyvinvointisuunnitelman laatiminen tulevan valtuustokauden vuosille 2021-2025.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämisspäällikkö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

- antaa omat kommenttinsa Tuusulan hyvinvointikertomukseen 2017-2021
- pyytää muilta lautakunnilta lausuntoa hyvinvointisuunnitelmasta 15.8.2021 mennessä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

- antoi omat kommenttinsa Tuusulan hyvinvointikertomukseen 2017-2021
  - päätti pyytää muilta lautakunnilta lausuntoa Tuusulan hyvinvointikertomuksesta 2017-2021 15.8.2021 mennessä.
-

Kasvatus- ja sivistyslautakunta, 15.06.2021, § 58

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Simons, Markus Torvinen, Hannamari Halinen

tiina.simons@tuusula.fi, markus.torvinen@tuusula.fi, hannamari.halinen@tuusula.fi

vs. sivistysjohtaja, opetuspäällikkö, varhaiskasvatuspäällikkö

Liitteet

1 Lausuntopyyntö Tuusulan hyvinvointikertomus 2017-2021, ksltk 15.6.2021

2 Tuusulan laaja hyvinvointikertomus 2017-2021, ksltk 15.6.2021

Perustelut

Tuusulan kunnassa on kevään 2021 aikana laadittu poikkihallinnollisena yhteistyönä laaja hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2021. Hyvinvointikertomus käsitellään lautakunnissa touko- ja kesäkuussa ja viedään valtuuston käsittelyyn syksyn aikana 2021. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta pyytää kasvatus- ja sivistyslautakunnalta lausuntoa Tuusulan hyvinvointikertomukseen 2017-2021 15.8.2021 mennessä.

Mikä on hyvinvointikertomus ja -suunnitelma?

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä. Se on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Sen laadintaprosessi tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamista ja näkyväksi tekemistä kunnassa.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on johtamisen työväline. Se toimii strategiatyön sekä vuotuisen kuntasuunnittelun ja seurannan välineenä. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kokoaa yhteen eri tietolähteistä saatavaa monialaista tietoa kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin yhteydessä olevista tekijöistä.

Hyvinvointikertomus auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet. Lisäksi kertomus kokoaa tietoa kunnan toimenpiteistä, joilla kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä on tuettu. Tärkeää on tunnistaa myös ne alueet, joihin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota.

Kuntalain 1§ mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävä kehitystä alueellaan. Terveydenhuoltolaki (1326/2010, § 12) velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niitä edistävästä toimenpiteistä. Tämän lisäksi valtuustolle on laadittava kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomuksen pohjalta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet. Hyvinvointikertomukset ja -suunnitelmat tulee laatia sekä kunnittain, että alueittain/maakunnittain.

Hyvinvointikertomuksen käsittelyn rinnalla osana kuntastrategian valmistelua käynnistyy hyvinvointisuunnitelman laatiminen tulevan valtuustokauden vuosille 2021-2025.

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan lausunto:

Sivistyksen toimialueen lautakunnat, kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta näkevät hyvinvointisuunnitelman ja -kertomuksen keskeisenä hyvinvoinnin johtamisen, ohjaamisen ja seurannan työkaluna, jolla voidaan arvioida tuusulalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä suunnata ja kehittää palveluita indikaattoreista saadun tiedon perusteella. Nyt valmistunut laaja hyvinvointikertomus 2017-2021 kokoaa koko valtuustokaudelta tuusulalaisten hyvinvoinnin ja terveyden keskeisiä havaintoja ja tunnuslukuja.

Nyt käsittelyssä oleva hyvinvointikertomus 2017-2021 on valmisteltu melko pian edellisen hyvinvointikertomuksen ja nyt voimassa olevan hyvinvointisuunnitelman hyväksymisen perään. Kaikilta osin käytettävissä ei ole ollut uutta seurantatietoa ja esimerkiksi THL:n Kouluterveyskyselyn tulokset saadaan käyttöön vasta syksyllä 2021. Jatkossa onkin hyvä aikatauluttaa hyvinvoinnin asiakirjojen valmistelu- ja hyväksyntäprosessi niin, että käytössä on ajantasaista tutkimustietoa, jotta saavutetaan todellista hyötyä hyvinvointityön johtamiseen ja palvelujen kehittämiseen. Mittareiden valintaan, seurantaan ja tuloksista johdettujen kehittämistoimenpiteiden valintoihin on hyvä pysähtyä ja tehdä tiivistä sekä monialaista yhteistyötä.

Laajan hyvinvointikertomuksen perusteella on tärkeä edelleen panostaa ennaltaehkäisevään työhön ja varhaiseen tukeen lasten ja nuorten hyvinvoinnin varmistamiseksi. Yhteistyötä Keusoten kanssa on tärkeää kehittää ja vahvistaa, jotta sote-palvelut ja kunnan muut palvelut täydentävät toisiaan ja voidaan vahvemmin toimia laaja-alaisessa ja moniammatillisessa yhteistyössä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden eteen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tarjoavat monipuolisia ja tärkeitä palveluita kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Näiden palveluiden kehittämiseen tulee panostaa ja resurssoinnin turvaamisesta pitää huolehtia jatkossakin. Kulttuuri- ja vapaa-aikasektorin palveluissa hyvinvoinnin palveluiden suunnittelu on laaja-alaista. Sosiaalisten kohtaamisten mahdollistaminen eri toimintamuodoissa on saanut uusia merkityksiä. Vapaa-aikaan ja kulttuuriin liittyvien palveluiden kehittäminen on tärkeää ja ennaltaehkäisevät toimet kannattavat. Asukkaat ja paikalliset yhteisöt ottavat vastuuta toiminnasta ja kolmannen sektorin työtä tulee tukea. Tuloksia saadaan aikaiseksi yhteistyötä tekemällä. Toiminta saa rinnalleen tukimuotoja, jossa yksilön arvomaailmaa peilaamalla saadaan aikaan positiivisia elämäntapamuutoksia. Hyvinvointiviestintää uusista näkökulmista kannattaa lisätä ja kehittää.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Hyvinvointialueille siirryttäessä on tärkeää tarkastella palveluiden erityisesti kulttuurisen hyvinvoinnin näkökulmista. Koronan jälkeen palveluiden käyttäminen täysmääräisesti on myös tärkeää.

Tuusulan hyvinvointikertomukseen tulisi tulevaisuudessa ottaa osia kulttuurin Teaviisarista, joka tuotetaan joka toinen vuosi. Se tuottaa tietoa erityisesti kulttuurin ja taiteen terveyttä ja hyvinvointia tuottavista vaikutuksista.

Sivistyksen toimialueella on pohdittu Tuusulan sitoutumista lapsiystävälliseksi kunnaksi, joka määrittäisin lisää sitä, kuinka lasten ja nuorten osallisuutta ja hyvinvointia kehitetään. Valtakunnallisen lapsistrategian toteuttaminen on tärkeää myös Tuusulassa. Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on laadittu vuoden 2021 aikana. Suunnitelmassa erityisen hyvää on se, että siinä on kuvattu alueen yhteiset tavoitteet lasten ja nuorten kanssa tehtävään työhön ja lisäksi kuvattu Keusoten kuntien toimenpiteitä.

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Simons, vs. sivistysjohtaja

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää antaa Tuusulan hyvinvointikertomuksesta 2017-2021 asiaselostuksessa esitetyn lausunnon.

Ennen kokousta klo 17-18 asian esittely Heidi Hagmanin ja Marjo-Kaisa Konttisen toimesta.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, 15.06.2021, § 55

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Simons, Ulla Kinnunen, Risto Kanerva

tiina.simons@tuusula.fi, ulla.kinnunen@tuusula.fi, risto.kanerva@tuusula.fi

vs. sivistysjohtaja, kulttuuri- ja museotoimenjohtaja, vapaa-aikapalveluiden päällikkö

Liitteet

1 Lausuntopyyntö Tuusulan hyvinvointikertomus 2017-2021, kvltk 15.6.2021

2 Tuusulan laaja hyvinvointikertomus 2017-2021, kvltk 15.6.2021

Perustelut

Tuusulan kunnassa on kevään 2021 aikana laadittu poikkihallinnollisena yhteistyönä laaja hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2021. Hyvinvointikertomus käsitellään lautakunnissa touko- ja kesäkuussa ja viedään valtuuston käsittelyyn syksyn aikana 2021. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta pyytää kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa Tuusulan hyvinvointikertomukseen 2017-2021 15.8.2021 mennessä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Mikä on hyvinvointikertomus ja -suunnitelma?

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä. Se on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Sen laadintaprosessi tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamista ja näkyväksi tekemistä kunnassa.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on johtamisen työväline. Se toimii strategiatyön sekä vuotuisen kuntasuunnittelun ja seurannan välineenä. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kokoaa yhteen eri tietolähteistä saatavaa monialaista tietoa kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin yhteydessä olevista tekijöistä. Hyvinvointikertomus auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet. Lisäksi kertomus kokoaa tietoa kunnan toimenpiteistä, joilla kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä on tuettu. Tärkeää on tunnistaa myös ne alueet, joihin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota.

Kuntalain 1§ mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Terveystieteiden laaki (1326/2010, § 12) velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niitä edistävästä toimenpiteistä. Tämän lisäksi valtuustolle on laadittava kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet. Hyvinvointikertomukset ja -suunnitelmat tulee laatia sekä kunnittain, että alueittain/maakunnittain.

Hyvinvointikertomuksen käsittelyn rinnalla osana kuntastrategian valmistelua käynnistyy hyvinvointisuunnitelman laatiminen tulevan valtuustokauden vuosille 2021-2025.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto:

Sivistyksen toimialueen lautakunnat, kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta näkevät hyvinvointisuunnitelman ja -kertomuksen keskeisenä hyvinvoinnin johtamisen, ohjaamisen ja seurannan työkaluna, jolla voidaan arvioida tuusulalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä suunnata ja kehittää palveluita indikaattoreista saadun tiedon perusteella. Nyt valmistunut laaja hyvinvointikertomus 2017-2021 kokoaa koko valtuustokaudelta tuusulalaisten hyvinvoinnin ja terveyden keskeisiä havaintoja ja tunnuslukuja.

Nyt käsittelyssä oleva hyvinvointikertomus 2017-2021 on valmisteltu melko pian edellisen hyvinvointikertomuksen ja nyt voimassa olevan hyvinvointisuunnitelman hyväksymisen perään. Kaikilta osin käytettävissä ei ole ollut uutta seurantatietoa ja esimerkiksi THL:n Kouluterveyskyselyn tulokset saadaan käyttöön vasta syksyllä 2021. Jatkossa onkin hyvä aikatauluttaa hyvinvoinnin asiakirjojen valmistelu- ja hyväksyntäprosessi niin, että käytössä on ajantasaista tutkimustietoa, jotta saavutetaan todellista hyötyä hyvinvointityön johtamiseen ja palvelujen kehittämiseen. Mittareiden valintaan, seurantaan ja tuloksista johdettujen kehittämistoimenpiteiden valintoihin on hyvä pysähtyä ja tehdä tiivistä sekä monialaista yhteistyötä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Laajan hyvinvointikertomuksen perusteella on tärkeä edelleen panostaa ennaltaehkäisevään työhön ja varhaiseen tukeen lasten ja nuorten hyvinvoinnin varmistamiseksi. Yhteistyötä Keusoten kanssa on tärkeää kehittää ja vahvistaa, jotta sote-palvelut ja kunnan muut palvelut täydentävät toisiaan ja voidaan vahvemmin toimia laaja-alaisessa ja moniammatillisessa yhteistyössä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden eteen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tarjoavat monipuolisia ja tärkeitä palveluita kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Näiden palveluiden kehittämiseen tulee panostaa ja resurssoinnin turvaamisesta pitää huolehtia jatkossakin. Kulttuuri- ja vapaa-aikasektorin palveluissa hyvinvoinnin palveluiden suunnittelu on laaja-alaista. Sosiaalisten kohtaamisten mahdollistaminen eri toimintamuodoissa on saanut uusia merkityksiä. Vapaa-aikaan ja kulttuuriin liittyvien palveluiden kehittäminen on tärkeää ja ennaltaehkäisevät toimet kannattavat. Asukkaat ja paikalliset yhteisöt ottavat vastuuta toiminnasta ja kolmannen sektorin työtä tulee tukea. Tuloksia saadaan aikaiseksi yhteistyötä tekemällä. Toiminta saa rinnalleen tukimuotoja, jossa yksilön arvomaailmaa peilaamalla saadaan aikaan positiivisia elämäntapamuutoksia. Hyvinvointiviestintää uusista näkökulmista kannattaa lisätä ja kehittää.

Hyvinvointialueille siirryttäessä on tärkeää tarkastella palveluiden erityisesti kulttuurisen hyvinvoinnin näkökulmista. Koronan jälkeen palveluiden käyttäminen täysmääräisesti on myös tärkeää.

Tuusulan hyvinvointikertomukseen tulisi tulevaisuudessa ottaa osia kulttuurin Teaviisarista, joka tuotetaan joka toinen vuosi. Se tuottaa tietoa erityisesti kulttuurin ja taiteen terveyttä ja hyvinvointia tuottavista vaikutuksista.

Sivistyksen toimialueella on pohdittu Tuusulan sitoutumista lapsiystävälliseksi kunnaksi, joka määrittäisin lisää sitä, kuinka lasten ja nuorten osallisuutta ja hyvinvointia kehitetään. Valtakunnallisen lapsistrategian toteuttaminen on tärkeää myös Tuusulassa. Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on laadittu vuoden 2021 aikana. Suunnitelmassa erityisen hyvää on se, että siinä on kuvattu alueen yhteiset tavoitteet lasten ja nuorten kanssa tehtävään työhön ja lisäksi kuvattu Keusoten kuntien toimenpiteitä.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Lehmusvaara, kansliapäällikkö

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää antaa Tuusulan hyvinvointikertomuksesta 2017-2021 asiaselostuksessa esitetyn lausunnon.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Hyvinvointikertomuksen esittely klo 17-18 Heidi Hagmanin ja Marjo-Kaisa Konttisen toimesta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Valmistelijat / lisätiedot:

Jussi Rantala

jussi.rantala@tuusula.fi

talous- ja asiakaspalvelupäällikkö

Perustelut

Tuusulan kunnassa on kevään 2021 aikana laadittu poikkihallinnollisena yhteistyönä laaja hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2021. Hyvinvointikertomus käsitellään lautakunnissa touko- ja kesäkuussa ja viedään valtuuston käsittelyyn syksyn aikana 2021.

Mikä on hyvinvointikertomus ja -suunnitelma?

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä. Se on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Sen laadintaprosessi tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamista ja näkyväksi tekemistä kunnassa.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on johtamisen työväline. Se toimii strategiatyön sekä vuotuisen kuntasuunnittelun ja seurannan välineenä. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kokoaa yhteen eri tietolähteistä saatavaa monialaista tietoa kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin yhteydessä olevista tekijöistä. Hyvinvointikertomus auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet. Lisäksi kertomus kokoaa tietoa kunnan toimenpiteistä, joilla kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä on tuettu. Tärkeää on tunnistaa myös ne alueet, joihin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota.

Kuntalain 1§ mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävä kehitystä alueellaan. Terveystuolaki (1326/2010, § 12) velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niitä edistävästä toimenpiteistä. Tämän lisäksi valtuustolle on laadittava kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet. Hyvinvointikertomukset ja -suunnitelmat tulee laatia sekä kunnittain, että alueittain/maakunnittain.

Hyvinvointikertomuksen käsittelyn rinnalla osana kuntastrategian valmistelua käynnistyy hyvinvointisuunnitelman laatiminen tulevan valtuustokauden vuosille 2021-2025.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Lonka, kuntakehitysjohtaja

Kuntakehityslautakunta päättää

- todeta lausuntonaan, että se näkee hyvinvointikertomuksen tärkeänä työkaluna arvioitaessa tuusulalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Palvelujen edellyttämistä resursseista on huolehdittava myös jatkossa.

Päätös

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Ehdotus hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta, 22.06.2021, § 59

Valmistelijat / lisätiedot:

Jussi Rantala

jussi.rantala@tuusula.fi

talous- ja asiakaspalvelupäällikkö

Perustelut

Tuusulan kunnassa on kevään 2021 aikana laadittu poikkihallinnollisena yhteistyönä laaja hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2021. Hyvinvointikertomus käsitellään lautakunnissa touko- ja kesäkuussa ja viedään valtuuston käsittelyyn syksyn aikana 2021.

Mikä on hyvinvointikertomus ja -suunnitelma?

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä. Se on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Sen laadintaprosessi tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamista ja näkyväksi tekemistä kunnassa.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on johtamisen työväline. Se toimii strategiatyön sekä vuotuisen kuntasuunnittelun ja seurannan välineenä. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kokoaa yhteen eri tietolähteistä saatavaa monialaista tietoa kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin yhteydessä olevista tekijöistä. Hyvinvointikertomus auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet. Lisäksi kertomus kokoaa tietoa kunnan toimenpiteistä, joilla kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä on tuettu. Tärkeää on tunnistaa myös ne alueet, joihin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota.

Kuntalain 1§ mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävä kehitystä alueellaan. Terveystuolaki (1326/2010, § 12) velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niitä edistäviä toimenpiteistä. Tämän lisäksi valtuustolle on laadittava kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet. Hyvinvointikertomukset ja -suunnitelmat tulee laatia sekä kunnittain, että alueittain/maakunnittain.

Hyvinvointikertomuksen käsittelyn rinnalla osana kuntastrategian valmistelua käynnistyy hyvinvointisuunnitelman laatiminen tulevan valtuustokauden vuosille 2021-2025.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Lonka, kuntakehitysjohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tekninen lautakunta päättää

- todeta lausuntonaan, että se näkee hyvinvointikertomuksen tärkeänä työkaluna arvioitaessa tuusulalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Palvelujen edellyttämistä resursseista on huolehdittava myös jatkossa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta, 17.08.2021, § 74

Valmistelija / lisätiedot:

Leena Sjöblom

leena.sjoblom@tuusula.fi

ympäristökeskuksen johtaja

Perustelut

Tuusulan kunnassa on kevään 2021 aikana laadittu poikkihallinnollisena yhteistyönä laaja hyvinvointikertomus vuosilta 2017–2021. Hyvinvointikertomus käsitellään lautakunnissa kesän aikana ja viedään valtuuston käsittelyyn syksyllä 2021. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta pyytää lautakunnilta lausuntoa Tuusulan hyvinvointikertomukseen 2017–2021 viimeistään 15.8.2021. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on saanut lisäaikaa lausunnolle elokuun kokoukseen saakka.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä. Se on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Sen laadintaprosessi tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamista ja näkyväksi tekemistä kunnassa.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on johtamisen työväline. Se toimii strategiatyön sekä vuotuisen kuntasuunnittelun ja seurannan välineenä. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kokoaa yhteen eri tietolähteistä saatavaa monialaista tietoa kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin yhteydessä olevista tekijöistä. Hyvinvointikertomus auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet. Lisäksi kertomus kokoaa tietoa kunnan toimenpiteistä, joilla kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä on tuettu. Tärkeää on tunnistaa myös ne alueet, joihin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota.

Kuntalain 1§ mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Terveystieteiden laaki (1326/2010, § 12) velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niitä edistävästä toimenpiteistä. Tämän lisäksi valtuustolle on laadittava kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet. Hyvinvointikertomukset ja -suunnitelmat

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

tulee laatia sekä kunnittain, että alueittain/maakunnittain. Hyvinvointikertomuksen käsittelyn rinnalla osana kuntastrategian valmistelua käynnistyy hyvinvointisuunnitelman laatiminen tulevan valtuustokauden vuosille 2021–2025.

Ehdotus

Esittelijä: Leena Sjöblom, ympäristökeskuksen johtaja

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää antaa seuraavan lausunnon Tuusulan laajasta hyvinvointikertomuksesta 2017–2021.

Laaja hyvinvointikertomus kuvaa menneen valtuustokauden hyvinvointia, siinä tapahtuneita muutoksia ja toimenpiteitä. Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet. Suurimmat laajan hyvinvointikertomuskauden asukkaiden hyvinvointiin vaikuttavat muutokset olivat sosiaali- ja terveystalvuiden tuottamisen ja järjestämisen siirtyminen Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymälle (Keusote) vuonna 2019 sekä koronaepidemian alkaminen vuonna 2020.

Laaja hyvinvointikertomus sisältää runsaasti tuusulalaisten hyvinvointia ja terveyttä kuvaavia seurantatietoja, jotka on ryhmitelty seuraaviin osa-alueisiin:

- Yhdenvertaisuus, identiteetti ja elämänlaatu
- Elämäntapa, esteettömyys ja osallisuus
- Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky
- Ympäristö, liikenne ja turvallisuus
- Kulttuuri, sivistys ja oppiminen

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta pitää myönteisenä, että Tuusulan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta on tunnistanut seudullisesta ympäristöterveydenhuollosta ja ympäristönsuojelusta vastaavat Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan ja ympäristökeskuksen terveyttä ja hyvinvointia edistävinä toimijoina kunnan alueella. Yllä mainituista osa-alueista erityisesti ympäristö, liikenne ja turvallisuus -kokonaisuudella on paljonkin kosketuspintaa ympäristökeskuksen ja ympäristölautakunnan toiminnan kanssa. Ympäristökeskuksessa kaikilla palveluyksiköillä onkin oma roolinsa hyvinvoinnin edistäjänä, mistä seuraavassa esitetään muutamia esimerkkejä.

Ympäristönsuojelun palveluyksikkö: Hyvinvointikertomuksen mukaan lähivirkistysalueiden saavutettavuus Tuusulassa on edelleen erinomaisella tasolla. Ympäristönsuojelun työ luonnonsuojelun ja kaavoituksen luontoarvojen vaalimisen tukijana näkyy myös viher- ja virkistysalueiden huomioimisena kuntasuunnittelussa. Myös pitkäjänteinen yhteistyö Tuusulanjärven ja sen vedenlaadun eteen sekä Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön edistämistyö parantaa kuntalaisten mahdollisuutta virkistyä lähiluonnossa ja siten ylläpitää sekä psyykkistä että fyysistä toimintakykyä lisäten myös hyvinvointia.

Ympäristövalvonnan palveluyksikkö: Ympäristövalvonnan kunnassa hallinnoimat ympäristö- ja maa-aineslupaprosessit sekä ympäristökeskuksen jatkuva valvontatyö varmistavat, ettei erilaisista toiminnoista aiheudu ympäristön pilaantumista, millä on oma roolinsa myös kuntalaisten hyvinvoinnin kokonaisuudessa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Terveysvalvonnan palveluyksikkö: Tuusulassa on tehty systemaattista työtä esimerkiksi koulujen ja päiväkotien sisäilmatyöryhmissä ja siinä ympäristökeskuksen terveysvalvonnan palveluyksikön panos on sisäilmaongelmien ehkäisijänä ja ratkojana merkittävä. Lautakunta pitää hyvänä, että sen arvo hyvinvoinnin edistäjänä on tunnustettu ja sisäilmatyö Tuusulan palvelukiinteistöissä on aktiivista.

Eläinlääkintähuollon palveluyksikkö: Ympäristökeskus vastaa sopijakuntiensa alueella kunnallisesta eläinsuojelun valvonnasta sekä siihen liittyvästä opastuksesta ja valistuksesta. Lemmikkieläimet ovat monille ensiarvoisen tärkeitä hyvinvoinnin lisääjiä ja ylläpitäjiä ja erityisesti koronapandemian alkuvaiheessa uutisoitiin lemmikkieläinbuumista, kun erityisesti koiria hankittiin moniin perheisiin. Mikäli jatkossa hyvinvointikertomusta halutaan täydentää eläinten hyvinvointia kuvaavilla eläinsuojelun tunnusluvuilla, kuten eläinsuojelutarkastusten tai -päätösten lukumäärän kehitymisellä, ympäristökeskus voi olla asiassa avuksi.

Edellä esitetyn lisäksi Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta esittää, että kunnan hyvinvointisuunnitelmissa ja -kertomuksissa hyödynnettäisiin soveltuvin osin muutakin Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen hyvinvointiin ja terveydentilaan liittyvää osaamista ja ympäristökeskuksessa koottavia seuranta- ja valvontatietoja koskien esimerkiksi talousveden, elintarvikkeiden ja uimavesien laatua, vesistöjen ja pohjavesien tilaa, yhdyskuntamelua ja melulähteitä sekä ilmanlaatua ja kasvihuonekaasujen pitoisuuksia.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Tuusulan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnanhallitus, § 223,27.05.2019

Kunnanhallitus, § 238,03.06.2019

Valtuusto, § 89,10.06.2019

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, § 45,11.06.2019

Valtuustoasiain valmistelutoimikunta, § 13,19.08.2019

Kunnanhallitus, § 314,19.08.2019

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, § 69,22.08.2019

Kasvatus- ja sivistyslautakunta, § 76,27.08.2019

Valtuusto, § 110,02.09.2019

Kunnanhallitus, § 495,30.11.2020

Kunnanhallitus, § 29,18.01.2021

Valtuusto, § 5,08.02.2021

Kunnanhallitus, § 195,17.05.2021

Valtuusto, § 65,31.05.2021

Kunnanhallitus, § 229,14.06.2021

Kasvatus- ja sivistyslautakunta, § 68,15.06.2021

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, § 59,15.06.2021

Kunnanhallitus, § 241,21.06.2021

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, § 45,22.06.2021

Valtuusto, § 81,28.06.2021

Tekninen lautakunta, § 67,10.08.2021

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta, § 75, 17.08.2021

§ 75

Toimielinten työskentelyn arviointi 2017–2021 ja kehittämistoimenpiteet, Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta

TUUDno-2019-1176

Kunnanhallitus, 27.05.2019, § 223

Valtuusto päätti 6.6.2016 § 58, että Tuusula siirtyi johtamisessa pormestarijärjestelmään 1.6.2017 alkaen. Päätöksen perusteella valtuusto valitsi erikseen keskuudestaan kokopäivätoimisen pormestarin ja kunnanhallituksen kaksi osa-aikaista varapuheenjohtajaa (myöhemmin apulaispormestaria), jotka toimivat myös lautakunnan puheenjohtajana. Kunnanhallituksessa asiat esittelee 31.5.2019 asti kansliapäällikkö (viranhaltija) ja pormestari halutessaan. Kahden vuoden jälkeen esittelyoikeus siirtyy pormestarille ja samalla valtuusto arvioi johtamisjärjestelmää ja tekee tarvittavia muutoksia. Valtuusto päätti myös kokouksessaan 6.6.2016, että ryhdytään jatkovalmistelemaan miten asiakaslähtöisyyttä sekä käyttäjädemokratiaa ja kuntalaisten osallisuutta kehitetään Tuusulassa.

Lisäksi valtuusto hyväksyi 6.6.2016 seuraavan toivomusponnen: Kuntalaiskuuleminen kunnan poliittisen johtamisen mallista suoritetaan siinä vaiheessa, kun valtuusto arvioi kokemuksia uudesta poliittisen johtamisen mallista ja sen jatkuvuudesta.

Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 7.12.2016 § 116 em. muutokset toetuttavat hallintosäännön muutokset 1.6.2017 lukien.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tuusulan poliittisen johtamisjärjestelmän uudistuksen tavoitteena oli muuttaa seuraavia asioita:

Organisaation toimintakulttuuri

- Luottamuksen ja avoimuuden lisääminen
- Tiedon avoimempi jakaminen
- Luottamuksen rakentaminen ja toisten arvostaminen ja kunnioittaminen (ei-henkilökohtaisuutta)
- Vuorovaikutuskulttuurin kirkastaminen ml. luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välinen
- Uusien sähköisten toimintatapojen ja kulttuurin kehittäminen poliittisten päätöksentekijöiden keskinäiseen ja viranhaltijoiden kanssa käytävään vuorovaikutukseen

Johtaminen ja johtamisjärjestelmä

- Poliittisen johtamisjärjestelmän vahvistaminen ja poliittisten johtajien toimien arviointi
- Valtuustoryhmien ja valtuustoryhmien puheenjohtajien roolin kirkastaminen
- Poliittisten päättäjien osallisuuden lisäämistä asioiden valmisteluvaiheessa ja lisää tehokkuutta valmisteluun
- Vaikutusten ennakoarvioinnin lisääminen
- Valtuuston koon ja lautakuntien määrän tarkastelu
- Vahvempi sitoutuminen asetettuihin tavoitteisiin ja tehtyihin päätöksiin poliittisen päätöksenteon kaikilla tasoilla.

Kunnan ja kuntalaisen rooli

- Kuntalaisten/käyttäjien roolin vahvistaminen
- Kunta entistä enemmän mahdollistaja ja aktivoija kuntalaisille ja elinkeinoelämälle
- Uusien sähköisten toimintatapojen ja kulttuurin kehittäminen kuntalaisten kanssa käytävään vuorovaikutukseen.

Valtuustokauden ja johtamisjärjestelmän uudistuksen väliarviointi päätettiin toteuttaa toukokuussa 2019. Arvioinnissa haluttiin huomioida eri kohderyhmät: asukkaat /kuntalaiset, 3. sektorin toimijat, henkilöstö ja luottamushenkilöt. Arvioinnit tehtiin osana Tuusulan osallistumista Kuntaliiton koordinoimaan USO-verkostoprojektiin (Uuden sukupolven organisaatiot ja johtaminen) ja sen myötä yhteistyökumppanina arvioinnin kyselytutkimusten toteuttamisessa oli FCG.

Arvioinnit toteutettiin verkkokyselyinä sekä 1500 satunnaisotannalla valitulle asukkaalle lähetettävällä paperilomakkeella.

Asukkaat

- Kuntapalvelututkimuksen yhteyteen kysymyksiä väliarviointiin liittyen (FCG)
  - Satunnaisotanta 1500 henkilöä
  - Paperilomake asukkaalle lähetettiin toukokuussa 2019

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Tulokset kesän 2019 aikana/alkusyksystä
- Verkkokysely kunnan verkkosivuilla
  - Vastausaikaa 10.-26.5.
- Kuntalaisten illat viikoilla 19 ja 20
  - Viisi iltaa eripuolella kuntaa
  - Pormestarin piste ja osallisuus-piste

3. Sektori

- Huomioitu kunnan verkkosivuilla olevassa verkkokyselyssä
  - Vastausaikaa 10.-26.5.
- Kuntalaisten illat viikoilla 19 ja 20
  - Viisi iltaa eripuolella kuntaa
  - Pormestarin piste ja osallisuus-piste

Henkilöstö

- Verkkokysely kaikille kunnan työntekijöille (noin 1400)
  - Vastausaikaa 10.-26.5.

Luottamushenkilöt

- Valtuustoseminaari 2.-3.5. – yhteinen arviointityöskentely ja –keskustelu 3.5.
- Varmistetaan vertailukelpoisuus valtuustokauden 2013-2017 lopussa toteutettuun arviointikyselyyn (FCG)
- Vastausaikaa 10.-26.5.

Arviointia tehtiin suhteessa johtamisjärjestelmän uudistuksen tavoitteisiin organisaation toimintakulttuurin muutoksesta, johtaminen ja johtamisjärjestelmän muutoksesta sekä Kunnan ja kuntalaisen roolin muutoksesta.

Kooste verkkokyselyiden arvioinneista esitellään 6.6. valtuustoinfossa ja käsitellään valtuustossa 10.6.2019.. Satunnaisotannalla valittujen asukkaiden kyselytutkimuksen tulokset saadaan kuitenkin vasta kesällä 2019 ja ne esitetään valtuustolle 3.9.2019 kokouksessa. Kunnanhallitus käsittelee arvioinnin tulokset ja tekee mahdolliset muutosehdotukset syksyllä pidettävään valtuuston kokoukseen.

Ehdotus

Esittelijä: Harri Lipasti, hallintojohtaja

Kunnanhallitus päättää

- ottaa asian valtuuston 10.6.2019 pidettävän kokouksen esityslistalle ja tehdä ehdotuksen valtuustolle kokouksessaan 3.6.2019.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kunnanhallitus, 03.06.2019, § 238

Liitteet

- 1 Kunnanhallitustyöskentelyn väliarviointi ja kehittäminen, khall 3.6.2019
- 2 Johtamisjärjestelmän väliarviointi, khall 3.6.2019
- 3 Asukaskyselyn tulokset, khall 3.6.2019

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

4 Valtuustotyöskentelyn arviointi, khall 3.6.2019

Johtamisjärjestelmän arvioinnin tulokset ovat pääosin valmistuneet. Satunnaisotannalla valittujen asukkaiden kyselytutkimuksen tulokset saadaan kuitenkin vasta kesällä 2019

Arviointia on tehty suhteessa johtamisjärjestelmän uudistuksen tavoitteisiin organisaation toimintakulttuurin muutoksesta, johtaminen ja johtamisjärjestelmän muutoksesta sekä Kunnan ja kuntalaisen roolin muutoksesta.

Kooste verkkokyselyiden arvioinneista esitellään 6.6. valtuustoinfossa ja käsitellään valtuustossa 10.6.2019.. Satunnaisotannalla valittujen asukkaiden kyselytutkimuksen tulokset esitetään valtuustolle 3.9.2019 kokouksessa. Kunnanhallitus käsittelee verkkokyselyjen tuloksia seminaarissaan ja kaikkea arvioinnin tuloksia kokouksessaan elokuussa. Kunnanhallitus tekee mahdolliset muutosehdotukset 3.9.2019 pidettävään valtuuston kokoukseen.

Ehdotus

Esittelijä: Arto Lindberg, valtuuston puheenjohtaja

Kunnanhallitus päättää

- merkitä tiedokseen johtamisjärjestelmän arvioinnin tulokset (verkkokyselyt), ja
- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- merkitä tiedoksi johtamisjärjestelmän arvioinnin tulokset (verkkokysely), ja
- todeta, että arvioinnin kokonaisuus ja mahdolliset muutosehdotukset tuodaan valtuuston käsittelyyn 2.9.2019 kokoukseen.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Heidi Hagman selosti asiaa kokouksessa.

Valtuusto, 10.06.2019, § 89

Liitteet

- 1 Johtamisjärjestelmän väliarviointi, valt 10.6.2019
- 2 Asukaskyselyn tulokset, valt 10.6.2019
- 3 Kunnanhallitustyöskentelyn väliarviointi ja kehittäminen, valt 10.6.2019
- 4 Valtuustotyöskentelyn arviointi, valt 10.6.2019

Ehdotus

Valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi johtamisjärjestelmän arvioinnin tulokset (verkkokysely), ja
- todeta, että arvioinnin kokonaisuus ja mahdolliset muutosehdotukset tuodaan valtuuston käsittelyyn 2.9.2019 kokoukseen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Puheenjohtajan avattua asiassa keskustelun Pentti Mattila esitti, että syksyn aikana järjestetään hankintalain ja hallintolain koulutusta luottamushenkilöille ja viranhaltijoille. Esitys raukesi kannattamattomana.

Päätös

Valtuusto päätti

- merkitä tiedoksi johtamisjärjestelmän arvioinnin tulokset (verkkokysely), ja
  - todeta, että arvioinnin kokonaisuus ja mahdolliset muutosehdotukset tuodaan valtuuston käsittelyyn 2.9.2019 kokoukseen.
-

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, 11.06.2019, § 45

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman

heidi.hagman@tuusula.fi

kehittämispäällikkö

Liitteet

- 1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta - arviointi 2019
- 2 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, arviointi, avoimet
- 3 Johtamisjärjestelmän uudistuksen väliarviointi keväällä 2019 - poimintoja avovastauksista, hyteltk 11.6

Johtamisjärjestelmän uudistuksen väliarviointi

Tuusulan johtamisjärjestelmän väliarvioinnin verkkokyselyiden vastaukset on saatu. 1500 satunnaisotannalla valitulle asukkaille lähetetyn paperilomakkeen vastaukset saadaan loppukesästä ja ne käsitellään valtuustossa 2.9.

Asukkaat

- Verkkokysely kunnan verkkosivuilla, vastausaikaa 10.-26.5. Asukkaiden vastauksia saatiin 190.
- Kuntalaisten illat viikoilla 19 ja 20 eripuolilla kuntaa
- Kuntapalvelututkimus ja väliarviointikysely, satunnaisotanta 1500 henkilöä, tulokset kesän 2019 aikana/alkusyksystä

3. Sektori ja yrittäjät

- Huomioitu kunnan verkkosivuilla olleessa verkkokyselyssä, vastausaikaa 10.-26.5. Yhdistysten jäsenen roolissa kyselyyn vastasi 99 henkeä, yrittäjiltä saatiin 22 vastausta.
- Kuntalaisten illat viikoilla 19 ja 20 eripuolilla kuntaa

Henkilöstö

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Verkkokysely kaikille kunnan työntekijöille (noin 1400), vastausaikaa 10.-26.5. Henkilöstöstä 160 henkeä vastasi kyselyyn.

Luottamushenkilöt

- Valtuustoseminaari 2.-3.5. Yhteinen arviointityöskentely ja -keskustelu 3.5.
- Verkkokysely kaikille luottamushenkilöille. Vastausaikaa 10.-26.5. Vastauksia 73

Yhteenveto vastauksista

Luottamushenkilöt

- Vastaukset hajoavat
- Osa kokee avoimuuden, tiedonsaannin ja vuorovaikutuksen kohentuneen
- Osa kokee, että valta on keskittynyt muutamien käsiin, tieto ei kulje ja silloja on.
- Kunnanhallituksen jäsenet suhtautuvat myönteisimmin, lautakuntien jäsenet kriittisimmin.

Kuntalaiset, 3. sektori ja yrittäjät

- Paljon tuntuu tapahtuvan, on tekemisen meininkiä – osallisuus ja viestintä teoista ovat olleet virkeää.
- Toisaalta toivotaan, että saadaan "oikeat" palvelut ja kunnan vireys kuntoon: joukkoliikenneyhteydet, Hyrylän keskus eläväksi, liikuntapaikat kuntoon, jne.
- Yhdistysten jäsenet suhtautuvat myönteisimmin. Myös yrittäjien suhtautuminen myönteistä.

Henkilöstö

- Henkilöstö pitää siitä, että on avoimuutta, matalia raja-aitoja ja asiat etenevät.
- Toisaalta kritisoidaan sekavuutta, poliittisen johdon ja virkamiesten roolien epäselvyyttä tai poliittisen tunkemista virkamiesten "tontille".
- Lisäksi huomautetaan isosta työmäärästä, kun kaikki yritetään saada valmiiksi kerralla.
- Asiantuntijat erottuvat kriittisimpänä joukkona. Kunnan johdon edustajat ja esimiehet suhtautuvat uudistukseen myönteisemmin. Suurimpaan osaan työntekijöistä uudistus ei ole vaikuttanut.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan työskentelyn arviointi

Johtamisjärjestelmän uudistuksen väliarvioinnin rinnalla toteutettiin luottamuselinten työskentelyn väliarviointi erillisillä kyselylomakkeilla. Jokaiselle luottamuselimelle oli oma kyselynsä (valtuusto, kunnanhallitus, lautakunnat, jaostot). Vastaava kysely toteutettiin myös vuonna 2017 edellisen valtuustokauden päätteeksi. Nyt toteutetun kyselyn tuloksia voi verrata vuoden 2017 kyselyyn sekä muiden kuntien luottamuselimissä toteutettujen kyselyiden vastausten keskiarvoihin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta aloitti toimintansa 1/2019 ja siten lautakunnalla ei ole vertailukohtaa aiempaan. Lautakunta oli ennättänyt toimia viitisen kuukautta kyselyn toteutuksen hetkellä ja se korostui vastauksissa kommentteina.

Johtamisjärjestelmän uudistuksen ja lautakunnan työskentelyn arvioinnin tuloksia esitellään kokouksessa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

- merkitä tiedokseen johtamisjärjestelmän uudistuksen arvioinnin tulokset
- merkitä tiedokseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan työskentelyn arvioinnin ja sopia kehittämiskohteista.

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päätti

- merkitä tiedoksi johtamisjärjestelmän uudistuksen arvioinnin tulokset
- merkitä tiedoksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan työskentelyn arvioinnin
- lautakunnan kehittämiskohteiksi seuraavat asiat:
  - osallistutaan 13.9. klo 13 Keusoten hyte-seminaariin
  - kokouskierto - kokoukset järjestetään jatkossa eri puolilla Tuusulaa yhteisötiloissa tai vastaavissa
  - hyvinvointisuunnitelma otetaan lautakunnan työstettäväksi
  - FinSote-tutkimuksen tuloksiin tutustutaan THL:n asiantuntijan johdolla
  - lautakuntien yhteistyöskentelyn edistäminen

Valtuustoasiain valmistelutoimikunta, 19.08.2019, § 13

Liitteet

1 Toimenpiteet väliarvioinnin perusteella, valtastmk 19.8.2019

Kunnanhallitus 19.8.2019

Keskeiset huomiot tutkimuksista

Verkkokyselyt toukokuussa 2019

Verkkokyselyiden tuloksia esiteltiin ja käsiteltiin kesäkuussa 2019 kunnanhallituksessa 27.5. ja 3.6., valtuustossa 10.6. ja kunnanhallituksen seminaarissa 13.-14.6.

Seuraavaksi keskeiset huomiot verkkokyselyiden tuloksista:

- Luottamushenkilöiden kyselyiden vastaukset
  - Vastaukset hajoavat
  - Osa kokee avoimuuden, tiedonsaannin ja vuorovaikutuksen kohentuneen
  - Osa kokee, että valta on keskittynyt muutamien käsiin, tieto ei kulje ja silloja on.
  - Kunnanhallituksen jäsenet suhtautuvat myönteisimmin, lautakuntien jäsenet kriittisimmin.
- Kuntalaisten, 3. sektorin ja yrittäjien kyselyn vastaukset
  - Paljon tuntuu tapahtuvan, on tekemisen meininkiä – osallisuus ja viestintä teoista ovat olleet virkeää.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Toisaalta toivotaan, että saadaan ”oikeat” palvelut ja kunnan vireys kuntoon: joukkoliikenneyhteydet, Hyrylän keskus eläväksi, liikuntapaikat kuntoon, jne.
- Yhdistysten jäsenet suhtautuvat myönteisimmin. Myös yrittäjien suhtautuminen myönteistä.
- Henkilöstön kyselyn vastaukset
  - Henkilöstö pitää siitä, että on avoimuutta, matalia raja-aitoja ja asiat etenevät.
  - Toisaalta kritisoidaan sekavuutta, poliittisen johdon ja virkamiesten roolien epäselvyyttä tai poliittisen tunkemista virkamiesten ”tontille”.
  - Lisäksi huomautetaan isosta työmäärästä, kun kaikki yritetään saada valmiiksi kerralla.
  - Asiantuntijat erottuvat kriittisimpänä joukkona. Kunnan johdon edustajat ja esimiehet suhtautuvat uudistukseen myönteisemmin. Suurimpaan osaan työntekijöistä uudistus ei ole vaikuttanut.

Kuntapalvelut Tuusulassa vuonna 2019 -tutkimus

Kuntapalvelututkimus toteutettiin Tuusulassa kesän 2019 aikana yhteistyössä FCGn kanssa. Tutkimuksessa selvitettiin tuusulalaisten mielipiteitä kunnallisten palveluiden laadusta ja palveluiden käytöstä. Kuntapalvelututkimuksen vakioituun kysymyspatteristoon liitettiin johtamisjärjestelmän uudistuksen arviointiin liittyviä kysymyksiä. Kuntapalvelututkimuksen tulokset valmistuivat 14.8.

Kysely postitettiin 1500 satunnaisesti valitulle tuusulalaiselle eripuolille kuntaa. Vastaamattomille lähetettiin yksi aktivointikirje. Vastauksia saatiin 441 vastausprosentin ollessa 29,4%. Vastaava kyselytutkimus toteutettiin Tuusula edellisen kerran vuonna 2016, jolloin kysely lähetettiin 1000 satunnaisesti valitulle tuusulalaiselle ja vastauksia saatiin 297 vastausprosentin ollessa 29,7 %. Vuonna 2011 toteutetussa kuntapalvelututkimuksessa 1000 hengestä 405 henkilöä vastasi kyselyyn, joten vastausaktiivisuus oli 40,5 %. Vastausaktiivisuuden lasku kyselytutkimuksissa on yleinen trendi.

Kyselyyn vastanneista asukkaista 46% eli noin puolet on 40-64 -vuotiaita ja vain 11% on 18-39 -vuotiaita. 39% vastanneista on 65-79 -vuotiaita. Hyrylässä asuvia vastaajia oli 66%, jokelalaisia 15%, kellokoskelaisia 13% ja muilla alueilla asuvia 11%. Tutkimuksen tuloksia verrataan aikaisemmin Tuusulassa toteutettujen vastaavien kyselyiden tuloksiin sekä eräiden muiden kuntien ja kaupunkien tuloksiin vuosina 2015-2018.

Kyselyssä pyydettiin antamaan kokonaisarvosana asuinkunnan palveluista asteikolla 4-10. Tuusulassa kokonaisarvosanojen keskiarvo oli 7,4, kun se vertailuryhmässä oli keskimäärin 7,2. Tuusulassa yleisin arvosana oli 8 (kuvio 1.). Laajan asuinkuntaindeksin (kuvio 2.) perusteella tyytyväisyys on lisääntynyt vuodesta 2016 ja on vertailukuntien ja kaupunkien keskiarvon tasolla.

Kyselyn tuloksista voidaan tarkastella palvelutyytyväisyyttä palveluryhmittäin. Yleisten asioiden, turvallisuuden ja tiedottamisen (kuvio 4) osalta tulokset osoittavat, että tuusulalaiset ovat tyytyväisiä oman asuinalueensa turvallisuuteen sekä yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen. Yli puolet vastanneista oli tyytyväisiä myös

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

rakennetun ympäristön viihtyisyyteen ja kauneuteen sekä tiedottamiseen kunnan palveluista. Suurin osa kantaa ottaneista oli tyytyväisiä virastojen asiakaspalveluun. Tyytyväisyys kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksiin (kuvio 16) on tyytyväisten osalta laskenut 4 prosenttiyksiköllä vuodesta 2016. Samaan aikaan tyytymättömien osuus on pienentynyt. Keskiarvon mukaan tyytyväisyys kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksiin on samalla tasolla kuin vuonna 2016.

Kunnan toimintaa tarkasteltaessa huomattava osa vastaajista ei osannut muodostaa mielipidettä näihin asioihin (kuvio 9). Tyytyväisyys kunnan talousasioiden hoitamiseen oli laskenut vuoden 2016 tutkimukseen verrattuna. Kunnan talousasioiden hoitoa piti 18 % vastaajista hyvin hoidettuna (kuvio 72), 27% huonosti hoidettuna. Osuus on vertailuryhmän keskiarvoon nähden alhainen. Edellisestä tutkimuskerrasta tyytyväisten osuus on pienentynyt 13 prosenttiyksikköä.

Kyselyyn vastanneiden asukkaiden keskuudessa tyytyväisyys kunnan omien luottamushenkilöiden toimintaan oli laskenut 0,34 prosenttiyksikköä (kuvio 9 ja 71). Luottamushenkilöiden toimintaa piti 14% vastaajista hyvänä ja 23% huonona. 63% vastaajista ei osannut ottaa kantaa kysymykseen. Edellisestä tutkimuskerrasta tyytyväisten osuus on pienentynyt yhdeksän prosenttiyksikköä. Tulos on vertailukuntien ja kaupunkien keskiarvoon nähden alhainen.

Tutkimuksessa vastaajilta kysyttiin, missä kunnan hoitamisessa tai järjestämissä asioissa palvelua tulisi parantaa (kuvio 77). Vastaajat valitsivat korkeintaan viisi kohdetta 68 asian listalta. Vastaajista 69 % nimesi vähintään yhden parannettavan asian, 3 % oli sitä mieltä, että palveluja ei tarvitse parantaa ja 28 % ei osannut ottaa asiaan kantaa. Useimmin viiden parannettavan asian joukkoon nousi julkinen liikenne, jonka parantamista piti tärkeänä 33 % kysymykseen vastanneista.

Vastaajilta kysyttiin myös, missä kunnan hoitamisessa tai järjestämissä asioissa panostuksia voitaisiin vähentää tai toimintaa tehostaa talouden tasapainottamiseksi (kuvio 78). Vastaajat valitsivat korkeintaan viisi kohdetta 68 asian listalta. Tehostamiskohteita nimettiin paljon harvemmin kuin panostuskohteita. Useimmin viiden vähennettävän/tehostettavan asian joukkoon nousi kunnan omien luottamushenkilöiden toiminta. Sen mainitsi 4 % kaikista vastanneista.

Vastaajista koki itsensä onnelliseksi tai erittäin onnelliseksi asumisesta Tuusulassa 77,4 % (kuvio 79), onnettomaksi tai erittäin onnettomaksi 8% vastaajista. Hyryläläiset vastaajat ovat onnellisimpia asumiseen Tuusulassa ja vähiten onnettomia. Onnellisuutta asumisesta Tuusulassa koetaan vähiten ja onnettomuutta eniten Kellokoskella asuvien vastaajien keskuudessa.

Vastaajilta kysyttiin suosittelisivatko he Tuusulaa asuinpaikkana tutuilleen (kuvio 80). Varmasti suosittelisi 46 % ja todennäköisesti suosittelisi 17 %. Tuloksista on laskettu NPS-indeksiä vastaava Suositteluindeksi vähentämällä 'Kyllä varmasti' ja 'Kyllä todennäköisesti' yhteensä osuudesta 'En varmasti' ja 'En todennäköisesti' vastanneiden osuus. Tuusulan suositteluindeksiksi tuli 51, mitä voidaan pitää korkeana.

Johtamisjärjestelmän uudistuksen osalta asukkailta kysyttiin pormestarimallin tunnettuutta (kuvio 81). Vastaajista 83% tietää pormestarin johtavan Tuusulan kuntaa (täysin samaa mieltä ja jokseenkin samaa mieltä) ja 59% kokee hänen toimivan kunnan kasvoina asukkaiden ja sidosryhmien suuntaan. Vastaajista 40% koki

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

apulaispormestarien toimivan kunnan kasvoina. Vastaajista 65% oli kuullut johtamisjärjestelmän uudistuksesta.

Vastaajilta kysyttiin miten he kokevat toimintakulttuurin muuttuneen johtamisjärjestelmän uudistuksen ja pormestarimalliin siirtymisen myötä (kuvio 82). Huomionarvoista on, että yli puolella vastaajista (52-57%) ei ollut näkemystä asiaan. Vastanneista 25% toimintakulttuurin muuttuneen (täysin samaa mieltä ja jokseenkin samaa mieltä) ja 19% vastanneista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä. Vastaajista 25% koki kunnan viestinnän muuttuneen avoimemmaksi ja 24% koki päinvastoin. Luottamuksen ja avoimuuden katsoi parantuneen 19% vastaajista ja 26% heistä oli jokseenkin tai täysin eri mieltä. 18% vastaajista koki kunnan strategian ja tavoitteiden toteutumisen vauhdittuneen ja 27% oli asiasta jokeenkin tai täysin eri mieltä.

Asukkailta kysyttiin myös Tuusulassa käyttönotetuista asukkaiden osallisuutta ja osallistumista edistävistä toimintatavoista ja -muodoista ja niiden käytöstä (kuvio 82). Viimeisen kahden vuoden aikana asukkaat ovat osallistuneet tai käyttäneet eniten kunnan verkkosivuja (72%), kunnan asukaslehteä Elämää Tuusulassa (37%), kunnan verkkosivujen tapahtumakalenteria (35%), koulujen ja päiväkotien yhteistyötalouksia ja/tai vanhempainiltoja (18%), Tuusinfoa (17%) ja kunnan mielipide- ja palautekyselyitä (12%). Muiden osallistumisen tapojen käyttö jää alle 10 prosenttiyksikön. Kun vastauksia tarkastellaan osallistumisen ja palveluiden käytön lisäksi myös tietoisuuden mukaan ovat kunnan verkkosivut ylivoimaisesti käytetyin ja tunnetuin väylä. Vain 12% asukkaista ei ole tiennyt tai ei ole ollut kiinnostunut asiasta.

Uudet osallistumisen tavat, kuten osallistumisalusta osallistu.tuusula.fi ja osallistuva budjetointi ovat jääneet vielä melko tuntemattomiksi isolle osalle kuntalaisia (kuvio 82). Tuusulalaisista 5% on käyttänyt sähköistä osallistumisalustaa ja 29% on ollut tietoisia alustasta. Alueellisten kehittämisverkostojen toimintaan on osallistunut 5% vastaajista ja 36% heistä on ollut tietoisia verkostoista. Kehittämisverkostojen toimintaan on hyvin tai erittäin tyytyväisiä 20% vastaajista (kuvio 85). Vastaajista 34% on tietoisia osallistuvan budjetoinnin käyttönotosta Tuusulassa, mutta 47% kaikista vastaajista ei tunne osallistuvaa budjetointia ollenkaan (kuvio 87). Vastaajista 45% kokee, että osallistuva budjetointi lisää asukkaiden aktiivisuutta ja kiinnostusta yhteisten asioiden hoitoon ja 42% mielestä se auttaa kohdentamaan varoja oikeisiin kohteisiin (kuvio 88).

Asukkailta kysyttiin myös kunnan roolista asukkaiden hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäjinä (kuvio 84). Vastaajista 47% kokee, että kaikki ovat tervetulleita mukaan tekemään yhdessä uutta Tuusulaa. 15% vastaajista on jokseenkin tai täysin eri mieltä asiassa. Vastaajista 43% kokee, että uutta Tuusulaa tehdään yhdessä asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen kanssa. Eniten tietämättömyyttä tai tyytymättömyyttä on siihen miten olla yhteydessä päättäjiin ja kertoa mielipiteen valmistelussa olevista asioista sekä tietoon siitä kenen puoleen kääntyä ja mistä saada apua, kun asukkaalla on uusi idea oman asuin ympäristön kehittämiseksi.

Yhteenveto ja johtopäätökset väliarvioinnin tuloksista ja kehittämisehdotuksista

Valtuustokauden ja johtamisjärjestelmän uudistuksen väliarviointi toteutettiin touko-kesäkuussa 2019. Arvioinnissa huomioitiin eri kohderyhmät: asukkaat/kuntalaiset, 3. sektorin toimijat, henkilöstö ja luottamushenkilöt. Arvioinnit tehtiin osana Tuusulan

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

osallistumista Kuntaliiton koordinoimaan USO-verkostoprojektiin (Uuden sukupolven organisaatiot ja johtaminen) ja sen myötä yhteistyökumppanina arvioinnin kyselytutkimusten toteuttamisessa oli FCG. Arvioinnit toteutettiin verkkokyselyinä sekä postitse lähetetyllä kyselylomakkeella 1500 satunnaisotannalla valitulle asukkaalle.

Kyselytutkimusten mukaan Tuusulalaiset ovat onnellisia ja tyytyväisiä elämäänsä Tuusulassa. Eniten parannettavaa nähdään joukkoliikenteen toimivuudessa. Kunnan talousasioiden hoito herättää huolta asukkaiden keskuudessa. Avoimuuden koetaan lisääntyneen ja poliittisen johtajuuden vahvistuneen uudistusten myötä. Pormestari on melko tunnettu asukkaiden keskuudessa ja pormestari koetaan kunnan kasvoina asukkaiden ja sidosryhmien suuntaan. Uudet osallistumisen tavat nähdään lupaavina, mutta niiden käyttö ei ole vielä laajalle levinnyttä asukkaiden keskuudessa. Tuusulalaiset kokevat, että kaikki ovat tervetulleita mukaan tekemään yhdessä uutta Tuusulaa ja että uutta Tuusulaa tehdään yhdessä asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen kanssa.

Palautetta ja kehittämissuhteita saatiin paljon. Kehittämissuhteita ja niiden perusteella tehtäviä toimenpiteitä on käsitelty valtuuston ja kunnanhallituksen seminaareissa. Arviointien ja luottamushenkilökäsittelyjen perusteella on valmisteltu toteutettavaksi kehittämissuhteet ratkaisuehdotuksineen ja aikatauluineen.

Väliarvioinnin tulosten valossa johtamisjärjestelmän rakenteen muutoksille ei ole tarvetta tai perusteita. Johtamisjärjestelmän toteutus on lähtenyt hyvin käyntiin. Luottamushenkilötoimielimien ja muiden luottamushenkilökokousten sekä toisaalta luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden työnjakoja ja rooleja tulee edelleen käydä lävitse ja tarkentaa. Jatkotoimet keskittyvät myös laajemmin toimintakulttuurin ja toimintatapojen edelleen kehittämiseen. Toimintakulttuurin muutokset vaativat pidemmän aikavälin ja muutoksia on syytä arvioida uudestaan viimeistään valtuustokauden lopulla.

Kunnanhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- merkitä tiedoksi johtamisjärjestelmän väliarvioinnin tulokset ja kuntapalvelut Tuusulassa 2019 -tutkimusten tulokset
- todeta, että johtamisjärjestelmää kehitetään liitteenä olevan Toimenpiteet väliarvioinnin perusteella -asiakirjan mukaisesti.

Valtuustoasiain valmistelutoimikunta 19.8.2019

Asiaa esitellään valmistelutoimikunnan kokouksessa.

Ehdotus

Valtuustoasiain valmistelutoimikunta

- merkitsee asian tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Heidi Hagman oli asiantuntijana kokouksessa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnanhallitus, 19.08.2019, § 314

Valmistelijat / lisätiedot:

Harri Lipasti

harri.lipasti@tuusula.fi

hallintojohtaja

Liitteet

- 1 Kunnanhallitustyöskentelyn väliarviointi ja kehittäminen, valt 10.6.2019, khall 19.8.2019
- 2 Johtamisjärjestelmän väliarviointi, valt 10.6.2019, khall 19.8.2019
- 3 Asukaskyselyn tulokset, valt 10.6.2019, khall 19.8.2019
- 4 Valtuustotyöskentelyn arviointi, valt 10.6.2019, khall 19.8.2019
- 5 Kuntalaistutkimus 2019, khall 19.8.2019
- 6 Vapaat vastaukset, khall 19.8.2019
- 7 Toimenpiteet väliarvioinnin perusteella, khall 19.8.2019

Keskeiset huomiot tutkimuksista

Verkkokyselyt toukokuussa 2019

Verkkokyselyiden tuloksia esiteltiin ja käsiteltiin kesäkuussa 2019 kunnanhallituksessa 27.5. ja 3.6., valtuustossa 10.6. ja kunnanhallituksen seminaarissa 13.-14.6.

Seuraavaksi keskeiset huomiot verkkokyselyiden tuloksista:

- Luottamushenkilöiden kyselyiden vastaukset
  - Vastaukset hajoavat
  - Osa kokee avoimuuden, tiedonsaannin ja vuorovaikutuksen kohentuneen
  - Osa kokee, että valta on keskittynyt muutamien käsiin, tieto ei kulje ja silloja on.
  - Kunnanhallituksen jäsenet suhtautuvat myönteisimmin, lautakuntien jäsenet kriittisimmin.
- Kuntalaisten, 3. sektorin ja yrittäjien kyselyn vastaukset
  - Paljon tuntuu tapahtuvan, on tekemisen meininkiä – osallisuus ja viestintä teoista ovat olleet virkeää.
  - Toisaalta toivotaan, että saadaan ”oikeat” palvelut ja kunnan vireys kuntoon: joukkoliikenneyhteydet, Hyrylän keskus eläväksi, liikuntapaikat kuntoon, jne.
  - Yhdistysten jäsenet suhtautuvat myönteisimmin. Myös yrittäjien suhtautuminen myönteistä.
- Henkilöstön kyselyn vastaukset
  - Henkilöstö pitää siitä, että on avoimuutta, matalia raja-aitoja ja asiat etenevät.
  - Toisaalta kritisoidaan sekavuutta, poliittisen johdon ja virkamiesten roolien epäselvyyttä tai poliittisen tunkemista virkamiesten ”tontille”.
  - Lisäksi huomautetaan isosta työmäärästä, kun kaikki yritetään saada valmiiksi kerralla.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Asiantuntijat erottuvat kriittisimpänä joukkona. Kunnan johdon edustajat ja esimiehet suhtautuvat uudistukseen myönteisemmin. Suurimpaan osaan työntekijöistä uudistus ei ole vaikuttanut.

Kuntapalvelut Tuusulassa vuonna 2019 -tutkimus

Kuntapalvelututkimus toteutettiin Tuusulassa kesän 2019 aikana yhteistyössä FCGn kanssa. Tutkimuksessa selvitettiin tuusulalaisten mielipiteitä kunnallisten palveluiden laadusta ja palveluiden käytöstä. Kuntapalvelututkimuksen vakioituun kysymyspatteristoon liitettiin johtamisjärjestelmän uudistuksen arviointiin liittyviä kysymyksiä. Kuntapalvelututkimuksen tulokset valmistuivat 14.8.

Kysely postitettiin 1500 satunnaisesti valitulle tuusulalaiselle eripuolille kuntaa. Vastaamattomille lähetettiin yksi aktivointikirje. Vastauksia saatiin 441 vastausprosentin ollessa 29,4%. Vastaava kyselytutkimus toteutettiin Tuusula edellisen kerran vuonna 2016, jolloin kysely lähetettiin 1000 satunnaisesti valitulle tuusulalaiselle ja vastauksia saatiin 297 vastausprosentin ollessa 29,7 %. Vuonna 2011 toteutetussa kuntapalvelututkimuksessa 1000 hengestä 405 henkilöä vastasi kyselyyn, joten vastausaktiivisuus oli 40,5 %. Vastausaktiivisuuden lasku kyselytutkimuksissa on yleinen trendi.

Kyselyyn vastanneista asukkaista 46% eli noin puolet on 40-64 -vuotiaita ja vain 11% on 18-39 -vuotiaita. 39% vastanneista on 65-79 -vuotiaita. Hyrylässä asuvia vastaajia oli 66%, jokelalaisia 15%, kellokoskelaisia 13% ja muilla alueilla asuvia 11%. Tutkimuksen tuloksia verrataan aikaisemmin Tuusulassa toteutettujen vastaavien kyselyiden tuloksiin sekä eräiden muiden kuntien ja kaupunkien tuloksiin vuosina 2015-2018.

Kyselyssä pyydettiin antamaan kokonaisarvosana asuinkunnan palveluista asteikolla 4-10. Tuusulassa kokonaisarvosanojen keskiarvo oli 7,4, kun se vertailuryhmässä oli keskimäärin 7,2. Tuusulassa yleisin arvosana oli 8 (kuvio 1.). Laajan asuinkuntaindeksin (kuvio 2.) perusteella tyytyväisyys on lisääntynyt vuodesta 2016 ja on vertailukuntien ja kaupunkien keskiarvon tasolla.

Kyselyn tuloksista voidaan tarkastella palvelutyytyväisyyttä palveluryhmittäin. Yleisten asioiden, turvallisuuden ja tiedottamisen (kuvio 4) osalta tulokset osoittavat, että tuusulalaiset ovat tyytyväisiä oman asuinalueensa turvallisuuteen sekä yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen. Yli puolet vastanneista oli tyytyväisiä myös rakennetun ympäristön viihtyisyyteen ja kauneuteen sekä tiedottamiseen kunnan palveluista. Suurin osa kantaa ottaneista oli tyytyväisiä virastojen asiakaspalveluun. Tyytyväisyys kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksiin (kuvio 16) on tyytyväisten osalta laskenut 4 prosenttiyksiköllä vuodesta 2016. Samaan aikaan tyytymättömien osuus on pienentynyt. Keskiarvon mukaan tyytyväisyys kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksiin on samalla tasolla kuin vuonna 2016.

Kunnan toimintaa tarkasteltaessa huomattava osa vastaajista ei osannut muodostaa mielipidettä näihin asioihin (kuvio 9). Tyytyväisyys kunnan talousasioiden hoitamiseen oli laskenut vuoden 2016 tutkimukseen verrattuna. Kunnan talousasioiden hoitoa piti 18 % vastaajista hyvin hoidettuna (kuvio 72), 27% huonosti hoidettuna. Osuus on vertailuryhmän keskiarvoon nähden alhainen. Edellisestä tutkimuskerrasta tyytyväisten osuus on pienentynyt 13 prosenttiyksikköä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kyselyyn vastanneiden asukkaiden keskuudessa tyytyväisyys kunnan omien luottamushenkilöiden toimintaan oli laskenut 0,34 prosenttiyksikköä (kuvio 9 ja 71). Luottamushenkilöiden toimintaa piti 14% vastaajista hyvänä ja 23% huonona. 63% vastaajista ei osannut ottaa kantaa kysymykseen. Edellisestä tutkimuskerrasta tyytyväisten osuus on pienentynyt yhdeksän prosenttiyksikköä. Tulos on vertailukuntien ja kaupunkien keskiarvoon nähden alhainen.

Tutkimuksessa vastaajilta kysyttiin, missä kunnan hoitamisissa tai järjestämissä asioissa palvelua tulisi parantaa (kuvio 77). Vastaajat valitsivat korkeintaan viisi kohdetta 68 asian listalta. Vastaajista 69 % nimesi vähintään yhden parannettavan asian, 3 % oli sitä mieltä, että palveluja ei tarvitse parantaa ja 28 % ei osannut ottaa asiaan kantaa. Useimmin viiden parannettavan asian joukkoon nousi julkinen liikenne, jonka parantamista piti tärkeänä 33 % kysymykseen vastanneista.

Vastaajilta kysyttiin myös, missä kunnan hoitamisissa tai järjestämissä asioissa panostuksia voitaisiin vähentää tai toimintaa tehostaa talouden tasapainottamiseksi (kuvio 78). Vastaajat valitsivat korkeintaan viisi kohdetta 68 asian listalta. Tehostamiskohteita nimettiin paljon harvemmin kuin panostuskohteita. Useimmin viiden vähennettävän/tehostettavan asian joukkoon nousi kunnan omien luottamushenkilöiden toiminta. Sen mainitsi 4 % kaikista vastanneista.

Vastaajista koki itsensä onnelliseksi tai erittäin onnelliseksi asumisesta Tuusulassa 77,4 % (kuvio 79), onnettomaksi tai erittäin onnettomaksi 8% vastaajista. Hyryläläiset vastaajat ovat onnellisimpia asumiseen Tuusulassa ja vähiten onnettomia. Onnellisuutta asumisesta Tuusulassa koetaan vähiten ja onnettomuutta eniten Kellokoskella asuvien vastaajien keskuudessa.

Vastaajilta kysyttiin suosittelisivatko he Tuusulaa asuinpaikkana tutuilleen (kuvio 80). Varmasti suosittelisi 46 % ja todennäköisesti suosittelisi 17 %. Tuloksista on laskettu NPS-indeksiä vastaava Suosittelemisindeksi vähentämällä 'Kyllä varmasti' ja 'Kyllä todennäköisesti' yhteensä osuudesta 'En varmasti' ja 'En todennäköisesti' vastanneiden osuus. Tuusulan suosittelemisindeksiksi tuli 51, mitä voidaan pitää korkeana.

Johtamisjärjestelmän uudistuksen osalta asukkailta kysyttiin pormestarimallin tunnettuutta (kuvio 81). Vastaajista 83% tietää pormestarin johtavan Tuusulan kuntaa (täysin samaa mieltä ja jokseenkin samaa mieltä) ja 59% kokee hänen toimivan kunnan kasvoina asukkaiden ja sidosryhmien suuntaan. Vastaajista 40% koki apulaispormestarien toimivan kunnan kasvoina. Vastaajista 65% oli kuullut johtamisjärjestelmän uudistuksesta.

Vastaajilta kysyttiin miten he kokevat toimintakulttuurin muuttuneen johtamisjärjestelmän uudistuksen ja pormestarimalliin siirtymisen myötä (kuvio 82). Huomionarvoista on, että yli puolella vastaajista (52-57%) ei ollut näkemystä asiaan. Vastanneista 25% toimintakulttuurin muuttuneen (täysin samaa mieltä ja jokseenkin samaa mieltä) ja 19% vastanneista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä. Vastaajista 25% koki kunnan viestinnän muuttuneen avoimemmaksi ja 24% koki päinvastoin. Luottamuksen ja avoimuuden katsoi parantuneen 19% vastaajista ja 26% heistä oli jokseenkin tai täysin eri mieltä. 18% vastaajista koki kunnan strategian ja tavoitteiden toteutumisen vauhdittuneen ja 27% oli asiasta jokseenkin tai täysin eri mieltä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Asukkailta kysyttiin myös Tuusulassa käyttöönotetuista asukkaiden osallisuutta ja osallistumista edistävistä toimintatavoista ja -muodoista ja niiden käytöstä (kuvio 82). Viimeisen kahden vuoden aikana asukkaat ovat osallistuneet tai käyttäneet eniten kunnan verkkosivuja (72%), kunnan asukaslehteä Elämää Tuusulassa (37%), kunnan verkkosivujen tapahtumakalenteria (35%), koulujen ja päiväkotien yhteistyötilaisuuksia ja/tai vanhempainiltoja (18%), Tuusinfoa (17%) ja kunnan mielipide- ja palautekyselyitä (12%). Muiden osallistumisen tapojen käyttö jää alle 10 prosenttiyksikön. Kun vastauksia tarkastellaan osallistumisen ja palveluiden käytön lisäksi myös tietoisuuden mukaan ovat kunnan verkkosivut ylivoimaisesti käytetyin ja tunnetuin väylä. Vain 12% asukkaista ei ole tiennyt tai ei ole ollut kiinnostunut asiasta.

Uudet osallistumisen tavat, kuten osallistumisalusta osallistu.tuusula.fi ja osallistuva budjetointi ovat jääneet vielä melko tuntemattomiksi isolle osalle kuntalaisia (kuvio 82). Tuusulalaisista 5% on käyttänyt sähköistä osallistumisalustaa ja 29% on ollut tietoisia alustasta. Alueellisten kehittämisverkostojen toimintaan on osallistunut 5% vastaajista ja 36% heistä on ollut tietoisia verkostoista. Kehittämisverkostojen toimintaan on hyvin tai erittäin tyytyväisiä 20% vastaajista (kuvio 85). Vastaajista 34% on tietoisia osallistuvan budjetoinnin käyttöönotosta Tuusulassa, mutta 47% kaikista vastaajista ei tunne osallistuvaa budjetointia ollenkaan (kuvio 87). Vastaajista 45% kokee, että osallistuva budjetointi lisää asukkaiden aktiivisuutta ja kiinnostusta yhteisten asioiden hoitoon ja 42% mielestä se auttaa kohdentamaan varoja oikeisiin kohteisiin (kuvio 88).

Asukkailta kysyttiin myös kunnan roolista asukkaiden hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäjinä (kuvio 84). Vastaajista 47% kokee, että kaikki ovat tervetulleita mukaan tekemään yhdessä uutta Tuusulaa. 15% vastaajista on jokseenkin tai täysin eri mieltä asiassa. Vastaajista 43% kokee, että uutta Tuusulaa tehdään yhdessä asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen kanssa. Eniten tietämättömyyttä tai tyytymättömyyttä on siihen miten olla yhteydessä päättäjiin ja kertoa mielipiteen valmistelussa olevista asioista sekä tietoon siitä kenen puoleen kääntyä ja mistä saada apua, kun asukkaalla on uusi idea oman asuin ympäristön kehittämiseksi.

Yhteenveto ja johtopäätökset väliarvioinnin tuloksista ja kehittämisehdotuksista

Valtuustokauden ja johtamisjärjestelmän uudistuksen väliarviointi toteutettiin touko-kesäkuussa 2019. Arvioinnissa huomioitiin eri kohderyhmät: asukkaat/kuntalaiset, 3. sektorin toimijat, henkilöstö ja luottamushenkilöt. Arvioinnit tehtiin osana Tuusulan osallistumista Kuntaliiton koordinoimaan USO-verkostoprojektiin (Uuden sukupolven organisaatiot ja johtaminen) ja sen myötä yhteistyökumppanina arvioinnin kyselytutkimusten toteuttamisessa oli FCG. Arvioinnit toteutettiin verkkokyselyinä sekä postitse lähetetyllä kyselylomakkeella 1500 satunnaisotannalla valitulle asukkaalle.

Kyselytutkimusten mukaan Tuusulalaiset ovat onnellisia ja tyytyväisiä elämäänsä Tuusulassa. Eniten parannettavaa nähdään joukkoliikenteen toimivuudessa. Kunnan talousasioiden hoito herättää huolta asukkaiden keskuudessa. Avoimuuden koetaan lisääntyneen ja poliittisen johtajuuden vahvistuneen uudistusten myötä. Pormestarimalli on melko tunnettu asukkaiden keskuudessa ja pormestari koetaan kunnan kasvoina asukkaiden ja sidosryhmien suuntaan. Uudet osallistumisen tavat nähdään lupaavina, mutta niiden käyttö ei ole vielä laajalle levinnyttä asukkaiden keskuudessa. Tuusulalaiset kokevat, että kaikki ovat tervetulleita mukaan tekemään

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

yhdessä uutta Tuusulaa ja että uutta Tuusulaa tehdään yhdessä asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen kanssa.

Palautetta ja kehittämissuhteita saatiin paljon. Kehittämissuhteita ja niiden perusteella tehtäviä toimenpiteitä on käsitelty valtuuston ja kunnanhallituksen seminaareissa. Arviointien ja luottamushenkilökäsittelyjen perusteella on valmisteltu toteutettavaksi kehittämissuhteet ratkaisuehdotuksineen ja aikatauluineen.

Väliarvioinnin tulosten valossa johtamisjärjestelmän rakenteen muutoksille ei ole tarvetta tai perusteita. Johtamisjärjestelmän toteutus on lähtenyt hyvin käyntiin. Luottamushenkilötoimielimien ja muiden luottamushenkilökokousten sekä toisaalta luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden työnjakoja ja rooleja tulee edelleen käydä lävitse ja tarkentaa. Jatkotoimet keskittyvät myös laajemmin toimintakulttuurin ja toimintatapojen edelleen kehittämiseen. Toimintakulttuurin muutokset vaativat pidemmän aikavälin ja muutoksia on syytä arvioida uudestaan viimeistään valtuustokauden lopulla.

Ehdotus

Esittelijä: Arto Lindberg, valtuuston puheenjohtaja

Kunnanhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- merkitä tiedoksi johtamisjärjestelmän väliarvioinnin tulokset ja kuntapalvelut Tuusulassa 2019 -tutkimusten tulokset
- todeta, että johtamisjärjestelmää kehitetään liitteenä olevan Toimenpiteet väliarvioinnin perusteella -asiakirjan mukaisesti.

Avattuaan asiassa keskustelun puheenjohtaja esitti ehdotustaan täydennettäväksi siten, että liitteenä olevaan "Toimenpiteet väliarvioinnin perusteella"-asiakirjaan lisätään pormestarin ja apulaispormestarien kanssa käytävät vuosittaiset kehityskeskustelut kauden tulostavoitteista ja että jatkotyöskentelyssä käytetään tarvittaessa konsulttia. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös

Kunnanhallitus päätti ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- merkitä tiedoksi johtamisjärjestelmän väliarvioinnin tulokset ja kuntapalvelut Tuusulassa 2019 -tutkimusten tulokset
- todeta, että johtamisjärjestelmää kehitetään liitteenä olevan Toimenpiteet väliarvioinnin perusteella -asiakirjan mukaisesti.

Harri Lipasti selosti asiaa kokouksessa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Virpi Lehmusvaara
virpi.lehmusvaara@tuusula.fi
kansliapäällikkö

Liitteet

- 1 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Arviointi 2019
- 2 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta Arviointi, avoimet kysymykset 2019
- 3 Johtamisjärjestelmän uudistaminen, väliarviointi keväällä 2019, poimintoja avovastauksista

Johtamisjärjestelmän uudistuksen väliarviointi

Tuusulan johtamisjärjestelmän väliarvioinnin verkkokyselyiden vastaukset on saatu. 1500 satunnaisotannalla valitulle asukkaille lähetetyn paperilomakkeen vastaukset saadaan loppukesästä ja ne käsitellään valtuustossa 2.9.

Asukkaat

- Verkkokysely kunnan verkkosivuilla, vastausaika 10.-26.5. Asukkaiden vastauksia saatiin 190.
- Kuntalaisten illat viikoilla 19 ja 20 eripuolilla kuntaa
- Kuntapalvelututkimus ja väliarviointikysely, satunnaisotanta 1500 henkilöä, tulokset kesän 2019 aikana/alkusyksystä

3. Sektori ja yrittäjät

- Huomioitu kunnan verkkosivuilla olleessa verkkokyselyssä, vastausaika 10.-26.5. Yhdistysten jäsenen roolissa kyselyyn vastasi 99 henkeä, yrittäjiltä saatiin 22 vastausta.
- Kuntalaisten illat viikoilla 19 ja 20 eripuolilla kuntaa

Henkilöstö

- Verkkokysely kaikille kunnan työntekijöille (noin 1400), vastausaika 10.-26.5. Henkilöstöstä 160 henkeä vastasi kyselyyn.

Luottamushenkilöt

- Valtuustoseminaari 2.-3.5. Yhteinen arviointityöskentely ja -keskustelu 3.5.
- Verkkokysely kaikille luottamushenkilöille. Vastausaika 10.-26.5. Vastauksia 73

Yhteenveto vastauksista

Luottamushenkilöt

- Vastaukset hajoavat
- Osa kokee avoimuuden, tiedonsaannin ja vuorovaikutuksen kohentuneen
- Osa kokee, että valta on keskittynyt muutamien käsiin, tieto ei kulje ja silloja on.
- Kunnanhallituksen jäsenet suhtautuvat myönteisimmin, lautakuntien jäsenet kriittisimmin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kuntalaiset, 3. sektori ja yrittäjät

- Paljon tuntuu tapahtuvan, on tekemisen meininkiä – osallisuus ja viestintä teoista ovat olleet virkeää.
- Toisaalta toivotaan, että saadaan "oikeat" palvelut ja kunnan vireys kuntoon: joukkoliikenneyhteydet, Hyrylän keskus eläväksi, liikuntapaikat kuntoon, jne.
- Yhdistysten jäsenet suhtautuvat myönteisimmin. Myös yrittäjien suhtautuminen myönteistä.

Henkilöstö

- Henkilöstö pitää siitä, että on avoimuutta, matalia raja-aitoja ja asiat etenevät.
- Toisaalta kritisoidaan sekavuutta, poliittisen johdon ja virkamiesten roolien epäselvyyttä tai poliittisen tunkemista virkamiesten "tontille".
- Lisäksi huomautetaan isosta työmäärästä, kun kaikki yritetään saada valmiiksi kerralla.
- Asiantuntijat erottuvat kriittisimpänä joukkona. Kunnan johdon edustajat ja esimiehet suhtautuvat uudistukseen myönteisemmin. Suurimpaan osaan työntekijöistä uudistus ei ole vaikuttanut.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan työskentelyn arviointi

Johtamisjärjestelmän uudistuksen väliarvioinnin rinnalla toteutettiin luottamuselinten työskentelyn väliarviointi erillisillä kyselylomakkeilla. Jokaiselle luottamuselimelle oli oma kyselynsä (valtuusto, kunnanhallitus, lautakunnat, jaostot).

Johtamisjärjestelmän uudistuksen ja lautakunnan työskentelyn arvioinnin tuloksia esitellään kokouksessa. Lautakunta käy läpi kokouksessa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan arvioinnin tulokset, antaa niistä kommenttinsa ja laatii kehittämissuunnitelman.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Lehmusvaara, kansliapäällikkö

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää

- merkitä tiedokseen johtamisjärjestelmän uudistuksen arvioinnin tulokset
- merkitä tiedokseen kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan työskentelyn arvioinnin
- laatia kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan työskentelyn kehittämissuunnitelman.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Lautakunta työskenteli arviointituloksien parissa ja laati seuraavan kehittämissuunnitelman:

- valmisteluun tulevista asioista tuodaan lautakunnalle ennakkotietoa sekä aikataulut, laaditaan vuosikello
- viranhaltijoiden toivotaan tiedottavan sosiaalisessa mediassa lautakunnan alaisista asioista myös enemmän viihteen keinoin...Pekka Halonen takaisin Facebookiin
- kaivataan enemmän tulevaisuuden pohdintaa yhdessä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- kokoukset toivotaan pidettävän eripuolilla kuntaa
- nuoriin keskittymistä toivotaan loppukaudelle

Kasvatus- ja sivistyslautakunta, 27.08.2019, § 76

Valmistelijat / lisätiedot:
Virpi Lehmusvaara
virpi.lehmusvaara@tuusula.fi
kansliapäällikkö

Liitteet

- 1 Kasvatus ja sivistyslautakunta - Arviointi 2019.pdf
- 2 Kasvatus ja sivistyslautakunta Avoimet 2019.pdf
- 3 Johtamisjärjestelmän uudistaminen, väliarviointi keväällä 2019, poimintoja avovastauksista

Johtamisjärjestelmän uudistuksen väliarviointi

Tuusulan johtamisjärjestelmän väliarvioinnin verkkokyselyiden vastaukset on saatu. 1500 satunnaisotannalla valitulle asukkaille lähetetyn paperilomakkeen vastaukset saadaan loppukesästä ja ne käsitellään valtuustossa 2.9.

Asukkaat

- Verkkokysely kunnan verkkosivuilla, vastausaika 10.-26.5. Asukkaiden vastauksia saatiin 190.
- Kuntalaisten illat viikoilla 19 ja 20 eripuolilla kuntaa
- Kuntapalvelututkimus ja väliarviointikysely, satunnaisotanta 1500 henkilöä, tulokset kesän 2019 aikana/alkusyksystä

3. Sektori ja yrittäjät

- Huomioitu kunnan verkkosivuilla olleessa verkkokyselyssä, vastausaika 10.-26.5. Yhdistysten jäsenen roolissa kyselyyn vastasi 99 henkeä, yrittäjiltä saatiin 22 vastausta.
- Kuntalaisten illat viikoilla 19 ja 20 eripuolilla kuntaa

Henkilöstö

- Verkkokysely kaikille kunnan työntekijöille (noin 1400), vastausaika 10.-26.5. Henkilöstöstä 160 henkeä vastasi kyselyyn.

Luottamushenkilöt

- Valtuustoseminaari 2.-3.5. Yhteinen arviointityöskentely ja -keskustelu 3.5.
- Verkkokysely kaikille luottamushenkilöille. Vastausaika 10.-26.5. Vastauksia 73

Yhteenveto vastauksista

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Luottamushenkilöt

- Vastaukset hajoavat
- Osa kokee avoimuuden, tiedonsaannin ja vuorovaikutuksen kohentuneen
- Osa kokee, että valta on keskittynyt muutamien käsiin, tieto ei kulje ja silloja on.
- Kunnanhallituksen jäsenet suhtautuvat myönteisimmin, lautakuntien jäsenet kriittisimmin.

Kuntalaiset, 3. sektori ja yrittäjät

- Paljon tuntuu tapahtuvan, on tekemisen meininkiä – osallisuus ja viestintä teoista ovat olleet virkeää.
- Toisaalta toivotaan, että saadaan "oikeat" palvelut ja kunnan vireys kuntoon: joukkoliikenneyhteydet, Hyrylän keskus eläväksi, liikuntapaikat kuntoon, jne.
- Yhdistysten jäsenet suhtautuvat myönteisimmin. Myös yrittäjien suhtautuminen myönteistä.

Henkilöstö

- Henkilöstö pitää siitä, että on avoimuutta, matalia raja-aitoja ja asiat etenevät.
- Toisaalta kritisoidaan sekavuutta, poliittisen johdon ja virkamiesten roolien epäselvyyttä tai poliittisen tunkemista virkamiesten "tontille".
- Lisäksi huomautetaan isosta työmäärästä, kun kaikki yritetään saada valmiiksi kerralla.
- Asiantuntijat erottuvat kriittisimpänä joukkona. Kunnan johdon edustajat ja esimiehet suhtautuvat uudistukseen myönteisemmin. Suurimpaan osaan työntekijöistä uudistus ei ole vaikuttanut.

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan työskentelyn arviointi

Johtamisjärjestelmän uudistuksen väliarvioinnin rinnalla toteutettiin luottamuselinten työskentelyn väliarviointi erillisillä kyselylomakkeilla. Jokaiselle luottamuselimelle oli oma kyselynsä (valtuusto, kunnanhallitus, lautakunnat, jaostot).

Lautakunta käy läpi kokouksessa kasvatus- ja sivistyslautakunnan arvioinnin tulokset, antaa niistä kommenttinsa ja laatii kehittämissuunnitelman.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Lehmusvaara, kansliapäällikkö

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää

- merkitä tiedokseen johtamisjärjestelmän uudistuksen arvioinnin tulokset
- merkitä tiedokseen kasvatus- ja sivistyslautakunnan työskentelyn arvioinnin
- laatia kasvatus- ja sivistyslautakunnan työskentelyn kehittämissuunnitelman.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Lautakunta työskenteli ryhmissä arviointitulosten parissa ja laati seuraavan kehittämissuunnitelman:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- suurten ja pienten asioiden erottelu (esim. Agenda 1 linjakeskustelut, Agenda 2 enemmän tiedoksi-tyyppiset)
  - tiivistetään keskusteluun kuluva aikaa ja keskitytään olennaisiin asioihin, pidetään mielessä lautakunnan ydinsubstanssi, pidetään yllä lautakunnan vireyttä
  - sähköisen työskentelyn vajavaisuus, keskustelualustat eivät toimi tarkoitetulla tavalla
  - lautakunnan ryhmäytyminen ja vapaamuotoisempi/syvennetty keskustelu isojen ja ajankohtaisten teemojen ympärillä
  - eri lautakuntien edustajia, koulujen rehtoreita vieraillemaan kokouksissa
  - tiedonkulun tehostaminen ja ennakoitavuus, viranhaltijat tiedottavat päätöksentekoon tulevista asioista etukäteen, laaditaan vuosikello ennakoitavuuden parantamiseksi, lautakunta enemmän valmisteluun mukaan, luottamushenkilöt viestin viejinä omiin poliittisiin ryhmiin, työntekijät ovat lähettiläinä
  - joskus infoihin menee kokouksissa liikaa aikaa, ratkaisuna iltakoulut n. 2 krt vuodessa
  - päätöksentekoon joustavuutta, lisää vaihtoehtoja ja pohdintaa
  - teemaryhmätyöskentelyä yhteistyön parantamiseksi
-

Valtuusto, 02.09.2019, § 110

Liitteet

- 1 Kunnanhallitustyöskentelyn väliarviointi ja kehittäminen, valt 10.6.2019, khall 19.8.2019, valt 2.9.2019
- 2 Johtamisjärjestelmän väliarviointi, valt 10.6.2019, khall 19.8.2019, valt 2.9.2019
- 3 Asukaskyselyn tulokset, valt 10.6.2019, khall 19.8.2019, valt 2.9.2019
- 4 Valtuustotyöskentelyn arviointi, valt 10.6.2019, khall 19.8.2019, valt 2.9.2019
- 5 Kuntalaistutkimus 2019, khall 19.8.2019, valt 2.9.2019
- 6 Vapaat vastaukset, khall 19.8.2019, valt 2.9.2019
- 7 Toimenpiteet väliarvioinnin perusteella, khall 19.8.2019 ehdotus, valt 2.9.2019

Ehdotus

Esittelijä: Arto Lindberg, valtuuston puheenjohtaja

Valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi johtamisjärjestelmän väliarvioinnin tulokset ja kuntapalvelut Tuusulassa 2019 -tutkimusten tulokset
- todeta, että johtamisjärjestelmää kehitetään liitteenä olevan Toimenpiteet väliarvioinnin perusteella -asiakirjan mukaisesti.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnanhallitus, 30.11.2020, § 495

Valmistelijat / lisätiedot:

Harri Lipasti

harri.lipasti@tuusula.fi

hallintojohtaja

Liitteet

1 Tuusulan johtamisjärjestelmän arviointi, raportti 25 11 2020, khall 30.11.2020

Tuusula siirtyi pormestarijärjestelmään 1.6.2017 lukien. Samassa yhteydessä johtamisjärjestelmää ja sen tavoitteita määriteltiin laajemminkin uudelleen. Johtamisjärjestelmän väliarviointia tehtiin vuonna 2019 laajasti osallistaen. Väliarvioinnin perusteella valtuusto hyväksyi eräitä johtamisjärjestelmän kehittämistoimenpiteitä, joita on sen jälkeen viety eteenpäin.

Keväällä 2020 todettiin, että poliittista johtamisjärjestelmää on tarkoituksenmukaista arvioida ja tarpeen mukaan kehittää uutta valtuustokautta varten vielä tämän valtuustokauden loppuvaiheessa. Johtamisjärjestelmän arviointia ja kehittämistyötä tehtiin kesäkuusta 2020 alkaen laajasti kuntalaisia, henkilöstöä ja luottamushenkilöitä osallistaen. Yhteistyökumppanina arviointityössä oli FCG konsultointi oy / kehitysjohtaja Jarmo Asikainen ja johtava konsultti Anni Antila.

Arviointi suoritettiin monitahoarviointina hyödyntäen luottamushenkilötoimielinten seminaareja sekä ryhmä- ja yksilöhaastatteluja. Aineistona hyödynnettiin johtamisjärjestelmän uudistamiselle asetettuja tavoitteita 2017 ja vuonna 2019 toteutetun väliarvioinnin tuloksia. Haastatteluissa kuultiin pormestaria ja apulaispormestareita, poliittisen johtoryhmän jäseniä, valtuustoryhmien ja lautakuntien puheenjohtajia ja muita avainhenkilöitä sekä kansliapäällikköä ja toimialueiden johtoryhmiä. Osa haastatteluista toteutettiin ryhmähaastatteluina. Arviointilaisuuksia toteutettiin neljä: valtuuston ja kunnanhallituksen seminaarit sekä lautakuntien ja johtoryhmien yhteistilaisuudet. Valtuustoseminaarin pohja-aineistona käytettiin arvioinnissa siihen mennessä koostunutta aineistoa ja sen keskeisempiä osia.

Työskentelystä on laadittu 26.11.2020 päivätty loppuraportti. Raportissa on johtamisjärjestelmän arviointia ja kehittämisen osa-alueita jäsennetty organisaatiouudistuksen kolmesta tavoitteesta: Organisaation toimintakulttuuri; johtaminen ja johtamisjärjestelmä sekä kunnan ja kuntalaisen rooli. Raporttiin sisältyvät myös konkreettiset toimenpide-ehdotukset, jotka on myös jäsennetty em. kolmen tavoitteen / painopisteen alle.

Kehittämisehdotuksia, jotka sisältyvät painopisteiden "organisaation toimintakulttuuri" ja "kunnan ja kuntalaisen rooli", voidaan valmistella ja viedä tarpeen mukaan toteutukseen heti ja ilman, että ne vaatisivat hallintosäännön muutoksia. Painopisteen "johtaminen ja johtamisjärjestelmä" alla olevat toimenpide-ehdotukset on pääosin sellaisia, joiden toteuttamista on tarkoituksenkaista arvioida seuraavan valtuustokauden alussa. Valmistelutyötä tältäkin osin on tarpeen tehdä.

Ehdotus

Esittelijä: Arto Lindberg, valtuuston puheenjohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnanhallitus päättää

- merkitä tiedoksi Tuusulan kunnan johtamisjärjestelmän vaiheen 2. raportin
- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO

- merkitsee tiedoksi raportin
- toteaa, että hallintosäännön muutoksia mahdollisesti vaativat toimenpide-ehdotukset päätetään tulevan valtuustokauden alussa.

—

Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun Tuija Reinikainen esitti, että asia palautetaan valmisteluun. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös

Asia palautetiin valmisteltavaksi.

Kunnanhallitus, 18.01.2021, § 29

Valmistelijat / lisätiedot:

Harri Lipasti

harri.lipasti@tuusula.fi

hallintojohtaja

Liitteet

1 Tuusulan johtamisjärjestelmän arviointi, raportti 26 11 2020, khall 18.1.2020

Johtamisjärjestelmän arvioinnista on laadittu 26.11.2020 päivätty loppuraportti. Raportissa on johtamisjärjestelmän arviointia ja kehittämisen osa-alueita jäsennetty organisaatiouudistuksen kolmesta tavoitteesta: Organisaation toimintakulttuuri; johtaminen ja johtamisjärjestelmä sekä kunnan ja kuntalaisen rooli. Raporttiin sisältyvät myös konkreettiset toimenpide-ehdotukset, jotka on myös jäsennetty em. kolmen tavoitteen / painopisteen alle.

Kehittämisehdotuksia, jotka sisältyvät painopisteiden "organisaation toimintakulttuuri" ja "kunnan ja kuntalaisen rooli", valmistellaan ja viedään tarpeen mukaan toteutukseen heti ja ilman, että ne vaatisivat hallintosäännön muutoksia. Samoin väliarvioinnin 2019 toimenpiteitä viedään eteenpäin, siltä osin kuin niitä ei ole vielä toteutettu.

Painopisteen "johtaminen ja johtamisjärjestelmä" alla olevat toimenpide-ehdotukset on pääosin sellaisia, joiden toteuttamista on tarkoituksena arvioida seuraavan valtuustokauden alussa. Valmistelutyötä tältäkin osin on tarpeen tehdä.

Ehdotus

Esittelijä: Arto Lindberg, valtuuston puheenjohtaja

Kunnanhallitus päättää

- merkitä tiedoksi Tuusulan kunnan johtamisjärjestelmän vaiheen 2. raportin
- ehdottaa valtuustolle, että

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

VALTUUSTO

- merkitsee tiedoksi raportin
- toteaa, että hallintosäännön muutoksia mahdollisesti vaativat toimenpide-ehdotukset päätetään tulevan valtuustokauden alussa.

Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun Tuija Reinikainen esitti Pentti Mattilan, Annika Lappalaisen ja Jussi Salosen kannattamana asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi siten, että - apulaispormestarien toimenkuvat määritellään täsmällisemmiksi vastaamaan johtamisjärjestelmän arvioinnissa esille tulleeseen palautteeseen - kunnanhallituksen esittelyoikeus määritellään myös kansliapäällikölle niin, että nykyinen valtuusto tekee niistä vielä päätöksen. Muut kehittämistoimenpiteet jätetään suunnitelman mukaan uudelle valtuustolle.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kannatettu ehdotus asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi, on asian käsittely ratkaistava äänestämällä. Kunnanhallitus hyväksyi puheenjohtajan esityksen, että ne, jotka kannattavat asian käsittelyä tässä kokouksessa, äänestävät "jaa" ja ne, jotka kannattavat asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi, äänestävät "ei".

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 8 jaa-ääntä (Pekka Heikkinen, Pasi HUUHTANEN, Lilli Salmi, Karita Mäensivu, Mika Mäki-Kuhna, Mari Tienhaara, Jani Peltonen, Arto Lindberg) ja 5 ei-ääntä (Tuija Reinikainen, Jussi Salonen, Pentti Mattila, Satu Heikkilä, Annika Lappalainen).

Puheenjohtaja totesi kunnanhallituksen päättäneet käsitellä asian tässä kokouksessa.

Keskustelun jatkuessa Tuija Reinikainen esitti Pentti Mattilan kannattamana, että ehdotuksen viimeinen kohta muutetaan seuraavaksi:

- edellyttää, että - apulaispormestarien toimenkuvat määritellään täsmällisemmiksi vastaamaan johtamisjärjestelmän arvioinnissa esille tulleeseen palautteeseen - kunnanhallituksen esittelyoikeus määritellään myös kansliapäällikölle, niin että nykyinen valtuusto tekee niistä vielä päätöksen. Muut kehittämistoimenpiteet jätetään suunnitelman mukaan uudelle valtuustolle.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kannatettu muutosehdotus, on asia ratkaistava äänestämällä. Kunnanhallitus hyväksyi puheenjohtajan esityksen, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät "jaa" ja ne, jotka kannattavat Reinikaisen tekemää muutosesitystä, äänestävät "ei".

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 8 jaa-ääntä (Pekka Heikkinen, Pasi HUUHTANEN, Lilli Salmi, Karita Mäensivu, Mika Mäki-Kuhna, Mari Tienhaara, Jani Peltonen, Arto Lindberg) ja 5 ei-ääntä (Tuija Reinikainen, Jussi Salonen, Pentti Mattila, Satu Heikkilä, Annika Lappalainen).

Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen kunnanhallituksen päätökseksi.

Tuija Reinikainen ja Jussi Salonen ilmoittivat päätöksestä eriävän mielipiteen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Päätös

Kunnanhallitus päätti

- merkitä tiedoksi Tuusulan kunnan johtamisjärjestelmän vaiheen 2. raportin
- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO

- merkitsee tiedoksi raportin
- toteaa, että hallintosäännön muutoksia mahdollisesti vaativat toimenpide-ehdotukset päätetään tulevan valtuustokauden alussa.

Tuija Reinikainen ilmoitti päätöksestä seuraavan eriävän mielipiteen:

"Keväällä 2020 todettiin, että poliittista johtamisjärjestelmää on tarkoituksenmukaista arvioida ja tarpeen kehittää uutta valtuustokautta varten vielä tämän valtuustokauden loppuvaiheessa. Johtamisjärjestelmän arviointia ja kehittämistyötä on tehty yhteistyössä FCG:n konsulttien kanssa. Arvioinneissa on toistuvasti tullut esiin apulaispormestareiden puutteellinen ja epäselvä toimenkuva. Pormestarimallin tulee olla avoin ja luotettava. Sen pitää olla myös selkeä, niin äänestäjille kuin luottamushenkilöille. On asianmukaista, että valtuusto päättää apulaispormestareiden toimenkuvasta vielä ennen kevään kuntavaaleja. Esittelyoikeuksien palauttaminen kansliapäällikölle on tarpeen. Nyt ne on vain pormestarilla."

Jussi Salonen ilmoitti päätöksestä seuraavan eriävän mielipiteen:

"Tuusulan johtamisjärjestelmän uudistuksen toisessa vaiheessa tarkennettiin tavoitetta, jossa niin pormestarin ja johtavien viranhaltijoiden yhdyspintaa ja sen toimivuutta kuten myös apulaispormestarien ja lautakuntien sekä toimialajohtajien ja asiantuntijoiden yhdyspinnan toimivuutta arvioidaan.

Arvioinnin yleisissä johtopäätöksissä keskeisimmäksi kehittämiskohteeksi pormestarimallin osalta nousi apulaispormestarien roolin ja tehtävien täsmentäminen. (Tuusulan johtamisjärjestelmän arviointi, raportti 26.11.2020, khall 18.1.2020: Arvioinnin yleiset johtopäätökset 2/2)

Painopistealueena Johtamisen ja johtamisjärjestelmän osalta on kohtana 1. esitetty "Määritellään uudelleen apulaispormestarien johtamistehtävää".

Olen toiminut ensin kunnanhallituksen osa-aikaisen varapuheenjohtajan ja loppukauden osa-aikaisen apulaispormestarin tehtävässä. Oman kokemukseni ja tekemieni johtopäätösten sekä tehdyn arvioinnin perusteella tämä arvioinnissa esitetty tehtävä - määritellään uudelleen apulaispormestarien johtamistehtävää - pitää toteuttaa kuluvan valtuustokauden aikana.

Tuusulan johtamisjärjestelmän arviointi, raportti 26.11.2020, khall 18.1.2020:
Painopistealueet: Johtaminen ja johtamisjärjestelmä sivu 16:

1. Määritellään uudelleen apulaispormestarien johtamistehtävää

Tausta:

Apulaispormestarien toiminta toimialansa apulaispormestareina ja alueen lautakuntien puheenjohtajina on luontevaa. Tässä tapauksessa lautakuntien

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

varapuheenjohtajien roolin vahvistaminen ja tehtävien määrittäminen sekä yhteistyö apulaispormestareiden kanssa korostuu. Toimivan johtamisen varmistamiseksi apulaispormestareiden rooli toimialuejohtajan työparina ja samalla poliittisen päätöksentekovalmiuden ennakoijana on luontevaa. Toimenpiteistä ei kuitenkaan ole selkeää yhtenäistä näkemystä, joten näiden osalta voidaan joko toteuttaa kummatkin toimenpiteet tai ainoastaan 2. toimenpide.

Toimenpide 1: Apulaispormestarien toimiminen toimialueiden apulaispormestareina ja niiden lautakuntien puheenjohtajina.

Tai pelkästään

Toimenpide 2: Apulaispormestarien toimiminen tiiviimmin toimialuejohtajan työparina strategian toteuttamisessa ja poliittisen päätöksentekovalmiuden ennakoijana"

Valtuusto, 08.02.2021, § 5

Liitteet

1 Tuusulan johtamisjärjestelmän arviointi, raportti 26 11 2020, khall 18.1.2020, valt 8.2.2020

Ehdotus

Valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi raportin
- todeta, että hallintosäännön muutoksia mahdollisesti vaativat toimenpide-ehdotukset päätetään tulevan valtuustokauden alussa.

Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun pormestari esitti, että päätösehdotuksen 2. kohta muutetaan valtuustoryhmien yhdessä sovitun mukaiseksi eli

- todeta, että hallintosäännön muutoksia mahdollisesti vaativat toimenpide-ehdotukset päätetään toukokuun valtuuston kokouksessa.

Valtuusto hyväksyi muutoksen yksimielisesti.

Päätös

Valtuusto päätti

- merkitä tiedoksi raportin
  - todeta, että hallintosäännön muutoksia mahdollisesti vaativat toimenpide-ehdotukset päätetään toukokuun valtuuston kokouksessa.
-

Kunnanhallitus, 17.05.2021, § 195

Valmistelijat / lisätiedot:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Harri Lipasti
harri.lipasti@tuusula.fi
hallintojohtaja

Liitteet

1 Johtamisjärjestelmän kehittäminen toimintatapamuutokset, khall 17.5.2021

Kunnan johtamisjärjestelmän arviointia ja kehittämistä on jatkettu uudistuksen 2. vaiheen arviointiraportin 26.11.2020 toimenpide-ehdotusten pohjalta. Toimenpide-ehdotukset koottiin raporttiin vuonna 2020 toteutetun ja laajasti osallistavan prosessin lopputuloksena.

Arviointiraportin toimenpide-ehdotukset koskevat pääosin toimintatapojen kehittämistä. Sen lisäksi raportissa on kaksi toimenpide-ehdotusta, jotka toteutuessaan vaatisivat hallintosäännön muutoksen: apulaispormestarien roolin ja tehtävien laajentaminen sekä konsernijaoston tarkoituksenmukaisuuden arvioiminen.

Valtuustoasiain valmistelutoimikunta käsitteli arviointiraporttiin 26.11.2020 sisältyviä toimenpide-ehdotuksia ja jatkoaskeleita kokouksessaan 7.4.2021. Valtuustoryhmät ovat sen jälkeen käsitelleet ja neuvotelleet johtamisjärjestelmän kehittämisen jatkoaskeleista 4.5.2021 ja 10.5.2021. Ryhmien välisiin neuvotteluihin oli kutsuttu valtuustoryhmien puheenjohtajat, poliittinen johtoryhmä ja valtuuston varapuheenjohtajat.

Sekä valmistelutoimikunnassa että ryhmien välisissä neuvotteluissa on ryhmiltä pyydetty ryhmien kannanotot toimintatapojen muutosehdotuksiin ja mahdollisiin hallintosäännön muutosta vaativiin muutoksiin. Ryhmien kannanotot on koottu 4.5.2021 käsittelyn perusteella ryhmien erikseen toimitattamista aineistoista erilliseen koontiin.

Valtuustoryhmien välisissä neuvotteluissa 10.5.2021 käytiin lävitse yksityiskohtaisempi ehdotus toimintatapamuutosehdotusten valmisteluajataulusta. Ehdotuksen mukaan osa toimintatapamuutoksista valmistellaan kesäkuuhun 2021 mennessä siten, että niitä voidaan käsitellä vanhan ja uuden valtuuston yhteisseminaarissa 23.6.2021. Kesäkuussa valmisteltavat toimintatapamuutokset liittyvät lähtökohtaisesti poliittisen johtamisen ns. toisen tason johtamisrooleihin ja foorumeihin. Valmistelun etenemisestä on linjattu siten, että niitä viedään eteenpäin ryhmien välisissä neuvotteluissa/työskentelyssä.

Kesäkuussa toteutettavat toimenpide-ehdotukset ja jatkotoimenpiteet ovat seuraavat:

- toimenpide: Luottamushenkilöiden sekä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden foorumeiden ja niissä käsiteltävien asioiden kuvaus, jatkotoimenpide: Vuonna 2018 laaditun pohjatyön päivittäminen
- toimenpide: Valtuustoasiain valmistelutoimikunnan toimintatavan kehittäminen, jatkotoimenpide: Poliittisen johtamisen 2. tason kokonaisuuden tarkastelu yhteistyössä valtuustoryhmien kanssa iltakoulussa tai ryhmien tapaamisessa
- toimenpide: Valtuustoryhmien toimivuuden varmistaminen sekä ryhmien puheenjohtajien roolin selkeyttäminen, jatkokäsittely: Poliittisen johtamisen 2.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

tason kokonaisuuden tarkastelun yhteydessä. Työtä jatketaan syksyllä 2021 valtuuston puheenjohtajiston johdolla yhteistyössä valtuustoryhmien puheenjohtajien kanssa

- toimenpide: Apulaispormestarien toimiminen tiivimmin toimialuejohtajan työparina strategian toteuttamisessa ja poliittisen päätöksentekovalmiuden ennakoijana (kaksoisjohtaminen), jatkokäsittely: Poliittisen johtamisen 2. tason kokonaisuuden tarkastelun yhteydessä tarvittavilta osin. Jatkokäsittely syksyllä 2021 (tiedonkulku, osallistuminen johtoryhmätyöskentelyyn jne.)
- toimenpide: Kehittämisverkoston tavoitteiden ja olennaisten tehtävien täsmentäminen arviointityön perusteella, jatkotyö: Päätetään uudesta kehittämisverkostomallista (5/2021 hyte-lautakunta, 6/2021 kunnanhallitus) ja otetaan se käyttöön syyskuussa 2021.

Muut kuin edellä mainitut toimintatapoihin liittyvät toimenpide-ehdotukset valmisteltaisiin ja toteutettaisiin uuden valtuustokauden alussa uusien luottamushenkilöiden toimesta. Nämä toimenpide-ehdotukset, kuten eettiset säännöt ja toimielinten toimintatavat, ovat luonteeltaan sellaisia, että uusien toimijoiden on tarkoituksenmukaista olla itse määrittelemässä niitä.

Valtuustoryhmien kannanottojen perusteella ainoa merkittävää kannatusta saanut mahdollinen hallintosäntömuutosta vaativa ehdotus on kunnanhallituksen esittelyoikeuden jakaminen pormestarin ja kansliapäällikön kesken. Tältäkin osin kannat jakaantuivat selkeästi.

Esittelyoikeus kunnanhallituksessa voidaan jakaa karkeasti ainakin kolmeen erilaiseen malliin: 1. pormestarilla on esittelyoikeus yksin (kuten Tuusulassa ja Pirkkalassa), 2. pormestarilla on esittelyoikeus strategian, talousarvion ja sisäisen valvonnan osalta, muuten kansliapäälliköllä (kuten Tampereella) ja 3. kansliapäälliköllä esittelyoikeus. Kahdessa viimeksi mainitussa pormestarilla olisi aina halutessaan ottaa asia esiteltäväkseen. Asian arvioinnissa on keskeisesti kyse siitä, kuinka vahvaksi poliittinen johtaminen halutaan määritellä kunnanhallituksen käsittelyyn tuotavien asioiden osalta.

Ehdotus

Esittelijä: Arto Lindberg, valtuuston puheenjohtaja

Kunnanhallitus päättää

- hyväksyä Tuusulan kunnan johtamisjärjestelmän uudistuksen 2. vaiheen arviointiraporttiin 26.11.2020 sisältyvät toimintatapojen kehittämistä koskevat toimenpide-ehdotukset ja niiden jatkovalmistelun aikataulun liitteen mukaisesti
- todeta, että arviointiraportin 26.11.2020 ja sen perusteella tehdyn jatkovalmistelun perusteella ei ole aihetta tehdä muutoksia hallintosäntöön
- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- todeta, että Tuusulan kunnan johtamisjärjestelmän uudistuksen 2. vaiheen arviointiraporttiin 26.11.2020 sisältyviä toimintatapojen kehittämistä koskevia toimenpide-ehdotuksia ja niiden jatkovalmistelua viedään eteenpäin oheisen liitteen mukaisesti

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- merkitsee muilta osin kunnanhallituksen päätöksen tiedoksi.

Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun Jussi Salonen teki Tuija Reinikaisen, Pentti Mattilan ja Satu Heikkilän kannattamana seuraavan muutosesityksen:

"Ehdotamme, että

Kunnanhallitus päättää

- hyväksyä Tuusulan kunnan johtamisjärjestelmän uudistuksen 2. vaiheen arviointiraporttiin 26.11.2020 sisältyvät toimintatapojen kehittämistä koskevat toimenpide-ehdotukset ja niiden jatkovalmistelun aikataulun liitteen mukaisesti
- todeta, että arviointiraportin 26.11.2020 ja sen perusteella tehdyn jatkovalmistelun perusteella on aihetta tehdä muutos hallintosääntöön
- esittää muutettavaksi hallintosäännön pykälä 3 kuulumaan seuraavasti:
- 3 § Esittely kunnanhallituksessa
  - Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kansliapäällikkö. Pormestari esittelee kunnanhallituksessa toimikautensa kuntastrategian, vuosittaiseen talousarvioon ja -suunnitelmaan sekä sisäiseen valvontaan liittyvät asiat. Kansliapäällikön ollessa esittelijänä pormestarilla on oikeus siirtää asiat esiteltäväkseen. Kansliapäällikön ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaisekseen määrätty.
- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- todeta, että Tuusulan kunnan johtamisjärjestelmän uudistuksen 2. vaiheen arviointiraporttiin 26.11.2020 sisältyviä toimintatapojen kehittämistä koskevia toimenpide-ehdotuksia ja niiden jatkovalmistelua viedään eteenpäin oheisen liitteen mukaisesti
- muuttaa hallintosäännön pykälän 3 kuulumaan seuraavasti:
- 3 § Esittely kunnanhallituksessa
  - Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kansliapäällikkö. Pormestari esittelee kunnanhallituksessa toimikautensa kuntastrategian, vuosittaiseen talousarvioon ja -suunnitelmaan sekä sisäiseen valvontaan liittyvät asiat. Kansliapäällikön ollessa esittelijänä pormestarilla on oikeus siirtää asiat esiteltäväkseen. Kansliapäällikön ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaisekseen määrätty."

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kannatettu muutosesitys, asia on ratkaistava äänestämällä. Kunnanhallitus hyväksyi puheenjohtajan äänestysesityksen, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Jussi Salosen tekemää muutosesitystä äänestävät EI.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 8 jaa-ääntä (Huuhtanen Pasi, Lindberg Arto, Mäki-Kuhna Mika, Mäensivu Karita, Heikkinen Pekka, Peltonen Jani, Salmi Lilli, Tienhaara Mari) ja 5 ei-ääntä (Heikkilä Satu, Lappalainen Annika, Mattila Pentti, Salonen Jussi, Reinikainen Tuija). Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen kunnanhallituksen päätökseksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Päätös

Kunnanhallitus päätti

- hyväksyä Tuusulan kunnan johtamisjärjestelmän uudistuksen 2. vaiheen arviointiraporttiin 26.11.2020 sisältyvät toimintatapojen kehittämistä koskevat toimenpide-ehdotukset ja niiden jatkovalmistelun aikataulun liitteen mukaisesti
- todeta, että arviointiraportin 26.11.2020 ja sen perusteella tehdyn jatkovalmistelun perusteella ei ole aihetta tehdä muutoksia hallintosääntöön
- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- todeta, että Tuusulan kunnan johtamisjärjestelmän uudistuksen 2. vaiheen arviointiraporttiin 26.11.2020 sisältyviä toimintatapojen kehittämistä koskevia toimenpide-ehdotuksia ja niiden jatkovalmistelua viedään eteenpäin oheisen liitteen mukaisesti
- merkitsee muilta osin kunnanhallituksen päätöksen tiedoksi.

Tuija Reinikainen, Jussi Salonen, Pentti Mattila ja Satu Heikkilä ilmoittivat päätöksestä eriävän mielipiteen.

Tuija Reinikaisen eriävä mielipide: "Kun hallintosääntöön tehdään muutos, että pormestarilla on esittelyoikeus strategian, talousarvion ja sisäisen valvonnan osalta ja muuten se on kansliapäälliköllä ja toki pormestarilla myös aina halutessaan, se tuo poliittisen johtamisen näkyväksi. Pormestari on valtuuston valitsema poliittinen johtaja ja niin luottamushenkilöiden kuin äänestäjienkin pitää voida tunnistaa, koska esittelyn taustalla on poliittisia tavoitteita."

Jussi Salosen eriävä mielipide: "Esittelyoikeuden jakamisella kunnanhallituksessa ehdottamallani tavalla kansliapäällikön ja pormestarin kesken korostaa viranhaltijaorganisaation ja poliittisen johdon välistä suhdetta ja eroja operatiivisen ja strategisen toiminnan välillä ns. kaksoisjohtamisen mallin mukaisesti. Mikäli pormestari ottaa asian esittelynsä kansliapäälliköltä, näin tulee näkyväksi poliittinen johtaminen ja mahdolliset asiassa olevat poliittiset tavoitteet."

Pentti Mattilan ja Satu Heikkilän eriävä mielipide: "Valtuusto päätti kokouksessaan 8.2.2021 § 5 Tuusulan johtamisjärjestelmän uudistuksen arviointi

Valtuusto päätti

- merkitä tiedoksi raportin
- todeta, että hallintosäännön muutoksia mahdollisesti vaativat toimenpide-ehdotukset päätetään toukokuun valtuuston kokouksessa.

Toimenpide ehdotuksia kerättiin moneen otteeseen, mutta niiden mahdollisista vaikutuksista sekä hyvistä ja huonoista puolista ei ole valmisteltu minkäänlaista analyysia toukokuun valtuustoon – kuten valtuuston 8.2.2021 olevassa päätöksessä edellytettiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Sitä vastoin kunnanhallituksessa päätettiin, että ei ole aihetta tehdä muutoksia hallintosääntöön. Tämä päätös kuuluu valtuuston päätöksen mukaan valtuustolle. Lisäksi olisi ollut toivottavaa, että valtuusto olisi päässyt aidosti pohtimaan kattavan valmistelun pohjalta esitetyjä muutostarpeita."

Valtuusto, 31.05.2021, § 65

Liitteet

1 Johtamisjärjestelmän kehittäminen toimintatapamuutokset, khall 17.5.2021, valt 31.5.2021

Ehdotus

Valtuusto päättää

- todeta, että Tuusulan kunnan johtamisjärjestelmän uudistuksen 2. vaiheen arviointiraporttiin 26.11.2020 sisältyviä toimintatapojen kehittämistä koskevia toimenpide-ehdotuksia ja niiden jatkovalmistelua viedään eteenpäin oheisen liitteen mukaisesti
- merkitsee muilta osin kunnanhallituksen päätöksen tiedoksi.

Puheenjohtajan avattua asiassa keskustelun Anna Yltävä Liisa Palvaksen ja Margita Winqvistin kannattamana teki seuraavan muutosesityksen:

"Ehdotan, että päätösehdotuksen toinen kohta "merkitsee muilta osin kunnanhallituksen päätöksen tiedoksi" muutetaan kuuluvaksi seuraavaksi.

VALTUUSTO päättää

1. todeta, että arviointiraportin 26.11.2020 ja sen perusteella tehdyn jatkovalmistelun perusteella on aihetta tehdä muutos hallintosääntöön
2. muuttaa hallintosäännön pykälä 3 kuulumaan seuraavasti: "3 § Esittely kunnanhallituksessa Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kansliapäällikkö. Pormestari esittelee kunnanhallituksessa toimikautensa kuntastrategian, vuosittaiseen talousarvioon ja -suunnitelmaan sekä sisäiseen valvontaan liittyvät asiat. Kansliapäällikön ollessa esittelijänä pormestarilla on oikeus siirtää asiat esiteltäväkseen. Kansliapäällikön ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaisekseen määrätty."

Antti Kaikkonen Matti Alangon kannattamana teki seuraavan palautusesityksen: "Valtuusto toteaa, että Tuusulan pormestari malli ei ole riittävällä tavalla täyttänyt sille asetettuja tavoitteita ja odotuksia. Valtuusto päättää, että aloitetaan valmistelu palaamiseksi kunnissa yleisesti käytettyyn kunnanjohtajamalliin."

Sanna Kervinen Ulla Rosenqvistin kannattamana teki seuraavan palautusesityksen: "Valtuusto päättää palauttaa asian uudelleen valmisteluun. Valtuustoryhmät otetaan tiiviisti mukaan valmistelutyöhön. Hallintosääntö tulee päätettäväksi Tuusulan valtuuston kesäkuun 2021 kokoukseen."

Päätös

Valtuusto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Antti Kaikkonen Matti Alangon ja Taina Ketvelin kannattamana esitti seuraavan toimenpidealoitteen:

"Valtuusto päättää, että vaihtoehtoiseksi etenemistavaksi aloitetaan valmistelu palaamiseksi kunnissa yleisesti käytettyyn kunnanjohtajamalliin. Uusi valtuusto tekee periaatepäätöksen, kummalla mallilla Tuusulaa jatkossa johdetaan."

Koska toimenpidealoitteen hyväksymisestä ei päästy yksimielisyyteen, oli asia ratkaistava äänestämällä. Valtuusto hyväksyi puheenjohtajan esityksen, että ne, jotka kannattavat toimenpidealoitteen hyväksymistä, äänestävät jaa ja ne, jotka vastustavat toimenpidealoitetta, äänestävät ei.

Suoritetusa äänestyksessä

- jaa-äänien antoivat Taina Ketvel, Matti Alanko, Sanna Kervinen, Anu Åberg, Satu Heikkilä, Antti Kaikkonen, Ari Nyman, Lea Ahonen, Monica Avellan, Ulla Rosenqvist
- ei-äänien antoivat Pasi Huuhtanen, Päivö Kuusisto, Anna Yltävä, Pekka Heikkinen, Jussi Salonen, Sanna Tuhkunen, Jouko Riola, Janne Mellin, Kim Kiuru, Jorma Sulander, Johanna Sipiläinen, Ilmari Sjöblom, Seppo Noro, Liisa Palvas, Mika Mäki-Kuhna, Ulla Palomäki, Elina Väänänen, Kari Kinnunen, Ilona Toivanen, Markus Meckelborg, Ruut Sjöblom, Jere Pulska, Aila Koivunen, Elisa Laitila, Emmi Sirniö, Karita Mäensivu, Kati Lepojärvi, Veijo Viiru, Henri Koskela, Margita Winqvist, Lilli Salmi, Laura Åvall, Aarno Järvinen, Arto Lindberg, Jani Peltonen, Jukka Ahlgren, Kari Friman, Petra Kela, Sami Tamminen
- tyhjän äänen antoivat Eeva-Liisa Nieminen ja Raimo Stenvall.

Äänin 39-10, 2 tyhjää valtuusto päätti, ettei toimenpidealoitetta hyväksytä.

Matti Alanko ilmoitti toimenpidealoitteen hylkäämistä koskevasta päätöksestä seuraavan eriävän mielipiteen:

"Valtuuston päätös hylätä Antti Kaikkosen toimenpidealoite vaihtoehtoisesta etenemismallista kunnanjohtajamalliin palaamiseksi osoittaa piittaamattomuutta kuntalaisten mielipiteelle. Pormestari malli ei ole tuonut mitään sellaista hyvää kuntalaisten kannalta, mitä ei kunnanjohtajamallilla saavutettaisi."

Kunnanhallitus, 14.06.2021, § 229

Valmistelijat / lisätiedot:

Harri Lipasti

harri.lipasti@tuusula.fi

hallintojohtaja

Poliittisen johtamisjärjestelmän kehittämisen valmistelua on jatkettu 26.11.2020 laaditun arviointiraportin ja keväällä 2021 valtuustoryhmien kanssa tehdyn työskentelyn perusteella.

Valtuustoryhmät kokoontuivat 4.6.2021, jolloin aiheena oli kesäkuussa linjattavien toimintatapamuutosten yksityiskohtaisempi käsittely ja määrittely. Kesäkuussa linjattavat toimintatapamuutokset käsittävät kokonaisuuden,

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

johon kuuluvat keskeisesti roolien ja vastuiden sekä toimintatapojen ja kokoonpanojen määrittely seuraavissa foorumeissa: poliittinen johtoryhmä, valtuustoasiain valmistelutoimikunta, valtuustoryhmät, kehittämistoimikunnat sekä valtuustoryhmien puheenjohtajien ja apulaispormestarien roolien selkeyttäminen. Työskentely tapahtui valtuustoryhmien ennakkoon toimittamien ehdotusten pohjalta. Yhteenveto ehdotuksista on valmistumassa.

Sen lisäksi jatkovalmistelussa on mahdollisia hallintosäännön muutoksia vaativat toimenpide-ehdotukset.

Päätösehdotus valtuustolle tehdään kunnanhallituksen kokouksessa 21.6.2021, ja tavoitteena on esitellä johtamisjärjestelmän kehittämisen muutosehdotuksia ja aikatauluja vanhan ja uuden valtuuston yhteisseminaarissa 23.6.2021.

Ehdotus

Esittelijä: Arto Lindberg, valtuuston puheenjohtaja

Kunnanhallitus päättää

- ottaa asian valtuuston 28.6.2021 pidettävän kokouksen esityslistalle
- tehdä ehdotuksensa valtuustolle 21.6.2021 pidettävässä kokouksessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta, 15.06.2021, § 68

Liitteet

1 Kasvatus- ja sivistyslautakunnan itsearviointi 9.6.2021

Asiaselostus

Valtuustokauden 2017-2021 päätteeksi on toteutettu luottamuselinten työskentelyn arviointi. Arvioinnin tavoitteena on vetää yhteen päättyvän valtuustokauden onnistumisia ja kehityskohteita sekä kääntää katseita tulevaan valtuustokauteen. Arvioinnin yhteydessä vastattiin myös luottamushenkilöille suunnattuun strategiakyselyyn. Vastauksia hyödynnetään uuden kuntastrategian laadinnassa ja poliittisen johtamisjärjestelmän uudistuksen 2. vaiheen kehittämistyössä.

Arvioinnit toteutettiin 26.5.- 20.6.2021 välillä valtuuston, kunnanhallituksen, lautakuntien ja jaostojen jäsenten keskuudessa. Jokaiselle luottamuselimelle oli oma kyselynsä (valtuusto, kunnanhallitus, lautakunnat, jaostot). Toimielinten työskentelyä arvioineiden kyselyiden rinnalla toteutettiin strategiakysely, jossa arvioitiin päättyvän valtuustokauden strategiaa sekä haettiin evästyttä käynnistyvän valtuustokauden strategialle. Vastaavat arvioinnit toteutettiin myös edellisen valtuustokauden päätteeksi keväällä 2017. Tämän lisäksi toteutettiin väliarviointi toimielinten työskentelystä keväällä 2019 ja tulokset käsiteltiin tuolloin luottamuselimissä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Nyt toteutettujen kyselyiden tuloksia voi verrata vuoden 2017 ja 2019 kyselyihin sekä muiden kuntien luottamuselimityksissä toteutettujen kyselyiden vastausten keskiarvoihin.

Lautakunta käy läpi kokouksessa kasvatus- ja sivistyslautakunnan arvioinnin tulokset, antaa niistä kommenttinsa ja laatii kehittämissuunnitelman.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Lehmusvaara, kansliapäällikkö

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää

- merkitä tiedokseen kasvatus- ja sivistyslautakunnan työskentelyn arvioinnin ja sopia kehittämiskohteista.

Päätös

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti merkitä tiedoksi arviointikyselyn tulokset ja kehittämistoimenpiteet.

Vahvuudet ja mahdollisuudet

- kaiken kaikkiaan sopuisa lautakunta
- hyvä, avoin, keskusteleva ilmapiiri, keskustelukulttuuri on hyvää
- kunnioitus kaikkia lautakunnan jäseniä kohtaan
- asioita on viety eteenpäin ja kyetty tekemään päätöksiä, ei palautettu tai jätetty pöydälle, valmistelutyö laadukasta
- oppimisympäristöt mahdollisuutena, millä tavalla niitä kehitetään, minkä sidosryhmien kanssa
- digitaalisissa työvälineissä Teams on otettu kokousalustana tehokkaasti käyttöön korona-aikana
- lautakunnan sisäisessä vuorovaikutuksessa lautakunnan fb-ryhmä on osoittautunut toimivaksi

Heikkoudet ja kehittämiskohteet

- esittelyjen kesto ja kokouksien kesto, kun on isoja asioita päätettäviä, niin niihin varattava enemmän aikaa
  - enemmän kokouksia, esittelyjä kohteista, lisää tutustumisia
  - ajankäyttö, miten infoja voi tiivistää tai esittelytekstejä tiivistää
  - korona-aikana ja etäkokoukset ovat vähentäneet vuorovaikutusta
  - tiedon kulku eri foorumeiden välillä (esimerkiksi valtuusto ja lautakunnat)
  - yhteistyö lautakuntien välillä heikkoa ja sitä tulisi lisätä
  - henkilöstön sitouttaminen, työnantajakuva
  - arvioimme ja otamme oppia Kirkonkylän koulu -hankkeesta kokonaisuudessaan, myös lautakunnan osallisuuden ja viestinnän kannalta ja etenkin kuluneen vuoden aikana esille tulleesta väistötilojen problematiikasta päätöksenteon prosesseineen
  - uuden 1.8.2021 käyttöön otettavan koulukuljetusoppaan, jossa kouluteiden turvallisuuden arvioinnissa käytetään Koululiitu-alustaa, käyttöönottoon ja viestintään, prosessin ja oppaan selkeyteen liittyvät näkökulmat
-

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, 15.06.2021, § 59

Liitteet

1 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan itsearviointi 9.6.2021

Asiaselostus

Valtuustokauden 2017-2021 päätteeksi on toteutettu luottamuselinten työskentelyn arviointi. Arvioinnin tavoitteena on vetää yhteen päättyvän valtuustokauden onnistumisia ja kehityskohteita sekä kääntää katseita tulevaan valtuustokauteen. Arvioinnin yhteydessä vastattiin myös luottamushenkilöille suunnattuun strategiakyselyyn. Vastauksia hyödynnetään uuden kuntastrategian laadinnassa ja poliittisen johtamisjärjestelmän uudistuksen 2. vaiheen kehittämistyössä.

Arvioinnit toteutettiin 26.5.- 20.6.2021 välillä valtuuston, kunnanhallituksen, lautakuntien ja jaostojen jäsenten keskuudessa. Jokaiselle luottamuselimelle oli oma kyselynsä (valtuusto, kunnanhallitus, lautakunnat, jaostot). Toimielinten työskentelyä arvioineiden kyselyiden rinnalla toteutettiin strategiakysely, jossa arvioitiin päättyvän valtuustokauden strategiaa sekä haettiin evästyä käynnistyvän valtuustokauden strategialle. Vastaavat arvioinnit toteutettiin myös edellisen valtuustokauden päätteeksi keväällä 2017. Tämän lisäksi toteutettiin väliarviointi toimielinten työskentelystä keväällä 2019 ja tulokset käsiteltiin tuolloin luottamuselimissä.

Nyt toteutettujen kyselyiden tuloksia voi verrata vuoden 2017 ja 2019 kyselyihin sekä muiden kuntien luottamuselimissä toteutettujen kyselyiden vastausten keskiarvoihin.

Lautakunta käy läpi kokouksessa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan arvioinnin tulokset, antaa niistä kommenttinsa ja laatii kehittämissuunnitelman.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan työskentelyn arvioinnin tuloksia esitellään kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Lehmusvaara, kansliapäällikkö

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää

- merkitä tiedoksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan työskentelyn arvioinnin ja sopia kehittämiskohteista.

Päätös

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti merkitä tiedoksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan työskentelyn arvioinnin ja sopia kehittämiskohteista.

Vahvuudet ja mahdollisuudet

- hyvä henki ja keskusteleva ilmapiiri
- kulttuuri- ja vapaa-aika yhdessä, hyvää toimintaa ja annettu hyviä kaavalausuntoja
- selkeät avustusperiaatteet

Heikkoudet ja kehittämiskohteet

- tiedottaminen, toiveena oma fb tai muu some-kanava

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

-
- seminaaripäiviä ja teemakokouksia kaivataan
-

Kunnanhallitus, 21.06.2021, § 241

Valmistelijat / lisätiedot:

Harri Lipasti

harri.lipasti@tuusula.fi

hallintojohtaja

Poliittisen johtamisjärjestelmän kehittämisen valmistelua on jatkettu 26.11.2020 laaditun arviointiraportin ja keväällä 2021 valtuustoryhmien kanssa tehdyn työskentelyn perusteella.

Valtuustoryhmien yhteisessä työskentelyssä 4.6.2021 linjattiin osa toimintatapamuutoksia. Kesäkuussa linjattavat toimintatapamuutokset käsittävät kokonaisuuden, johon kuuluvat keskeisesti roolien ja vastuiden sekä toimintatapojen ja kokoonpanojen määrittely seuraavissa foorumeissa: poliittinen johtoryhmä, valtuustoasiain valmistelutoimikunta, valtuustoryhmät, kehittämistoimikunnat sekä valtuustoryhmien puheenjohtajien ja apulaispormestarien roolien selkeyttäminen. Toimintatapamuutosten linjaukset on tältä osin koottu oheiseen liitteeseen. Toimintatapamuutokset otettaisiin käyttöön asteittain heti 1.8.2021 alkavan valtuustokauden alussa. Muilta osin toimintatapamuutosehdotusten käsittely ja sisällöllinen määrittely jatkuu uusien luottamustoimihenkilöiden kanssa elokuusta 2021 alkaen.

Jatkovalmistelussa on myös ollut esillä joitakin toimimienpide-ehdotuksia, jotka vaatisivat hallintosäännön muuttamista. Valtuustoryhmien kannanotoissa ainoa merkittävää kannatusta saanut hallintosäännön muuttaamista vaativa toimenpide-ehdotus on ollut kysymys esittelyoikeuksista kunnanhallituksessa. Muita hallintosäännön muuttamista edellyttäviä toimenpide-ehdotuksia ei ole valmisteltu.

Esittelyoikeus kunnanhallituksessa voidaan jakaa karkeasti ainakin kolmeen erilaiseen malliin: 1. pormestarilla on esittelyoikeus yksin (kuten Tuusulassa ja Pirkkalassa), 2. pormestarilla on esittelyoikeus strategian, talousarvion ja sisäisen valvonnan osalta, muuten kansliapäälliköllä (kuten Tampereella) ja 3. kansliapäälliköllä esittelyoikeus. Kahdessa viimeksi mainitussa pormestarilla olisi oikeus aina halutessaan ottaa asia esiteltäväkseen. Asian arvioinnissa on keskeisesti kyse siitä, kuinka vahvaksi poliittinen johtaminen halutaan määritellä kunnanhallituksen käsittelyyn tuotavien asioiden osalta.

Esittelijä vastaa hallintosäännön perusteella asioiden valmistelusta. Kansliapäällikön esittelyoikeus vahvistaisi ja korostaisi tätä kautta kansliapäällikön valmisteluvastuuta kunnanhallitukseen tulevista asioista. Toisaalta poliittisen johtamisen näkökulmasta kuntastrategia ja talousarvio ovat keskeisiä ohjauksen välineitä, joiden esittelyoikeus olisi luontevaa olla pormestarilla. Edellä mainittuja tavoitteita johtamisvastuissa tukisi hyvin malli, jossa kansliapäälliköllä olisi esittelyoikeus, pois lukien kuntastrategia, talousarvio ja sisäinen tarkastus. Halutessaan pormestarilla olisi aina oikeus ottaa asia esiteltäväkseen.

Ehdotus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Esittelijä: Arto Lindberg, valtuuston puheenjohtaja

Kunnanhallitus päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoryhmien välisissä neuvotteluissa linjatut toimintatapamuutokset sekä toimintatapamuutosten toteutuksen ja jatkovalmistelun aikataulun
- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoryhmien välisissä neuvotteluissa linjatut toimintatapamuutokset sekä toimintatapamuutosten toteutuksen ja jatkovalmistelun aikataulun
- muuttaa hallintosäännön pykälän 3 kuulumaan 16.8.2021 alkaen seuraavasti: 3 §
Esittely kunnanhallituksessa Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kansliapäällikkö. Pormestari esittelee kunnanhallituksessa toimikautensa kuntastrategian, vuosittaiseen talousarvioon ja -suunnitelmaan sekä sisäiseen valvontaan liittyvät asiat. Kansliapäällikön ollessa esittelijänä pormestarilla on oikeus siirtää asiat esiteltäväkseen. Kansliapäällikön ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaisekseen määrätty.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, 22.06.2021, § 45

Liitteet

1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan itsearviointi 2021, hyte-ltk 22.6.2021

Valtuustokauden 2017-2021 päätteeksi on toteutettu luottamuselinten työskentelyn arviointi. Arvioinnin tavoitteena on vetää yhteen päättyvän valtuustokauden onnistumisia ja kehityskohteita sekä kääntää katseita tulevaan valtuustokauteen. Arvioinnin yhteydessä vastattiin myös luottamushenkilöille suunnattuun strategiakyselyyn. Vastauksia hyödynnetään uuden kuntastrategian laadinnassa ja poliittisen johtamisjärjestelmän uudistuksen 2. vaiheen kehittämistyössä.

Arvioinnit toteutettiin 26.5.- 20.6.2021 välillä valtuuston, kunnanhallituksen, lautakuntien ja jaostojen jäsenten keskuudessa. Jokaiselle luottamuselimelle oli oma kyselynsä (valtuusto, kunnanhallitus, lautakunnat, jaostot). Toimielinten työskentelyä arvioineiden kyselyiden rinnalla toteutettiin strategiakysely, jossa arvioitiin päättyvän valtuustokauden strategiaa sekä haettiin evästyksiä käynnistyvän valtuustokauden strategialle. Vastaavat arvioinnit toteutettiin myös edellisen valtuustokauden päätteeksi keväällä 2017. Tämän lisäksi toteutettiin väliarviointi toimielinten työskentelystä keväällä 2019 ja tulokset käsiteltiin tuolloin luottamuselimissä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Nyt toteutettujen kyselyiden tuloksia voi verrata vuoden 2017 ja 2019 kyselyihin sekä muiden kuntien luottamuselimissä toteutettujen kyselyiden vastausten keskiarvoihin.

Hyte-lautakunan työskentelyn arvioinnin tuloksia esitellään kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

- merkitä tiedokseen hyte-lautakunnan työskentelyn arvioinnin ja sopia kehittämiskohteista.

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päätti

- merkitä tiedoksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan työskentelyn arvioinnin ja sopi kehittämiskohteista.

Vahvuudet ja mahdollisuudet

- keskusteleva ilmapiiri
- hyte-lautakunta on löytänyt oman paikkansa
- hyte-työ on lähtenyt hyvin käyntiin kunnassa ja sen pohjalta työtä on hyvä jatkaa käynnistyvällä valtuustokaudella
- Koronatoimien nopea käynnistäminen ja korona-exitin valmistelun käynnistys ensimmäisenä Keusote-kunnista

Heikkoudet ja kehittämiskohteet

- Kaavalausuntojen valmistelun kehittäminen syvällisemmin kantaa ottavaksi.
- Seminaaripäivien ja iltakoulumaisia kokouksia neuvostojen ja muiden lautakuntien kanssa kaivataan

---

Valtuusto, 28.06.2021, § 81

Liitteet

1 Valtuustoryhmät 04062021 työpohjat hyväksytty, khall 21.6.2021, valt 28.6.2021

Ehdotus

Valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoryhmien välisissä neuvotteluissa linjatut toimintatapamuutokset sekä toimintatapamuutosten toteutuksen ja jatkovalmistelun aikataulun

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- muuttaa hallintosäännön pykälän 3 kuulumaan 16.8.2021 alkaen seuraavasti: 3 § Esittely kunnanhallituksessa Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kansliapäällikkö. Pormestari esittelee kunnanhallituksessa toimikautensa kuntastrategian, vuosittaiseen talousarvioon ja -suunnitelmaan sekä sisäiseen valvontaan liittyvät asiat. Kansliapäällikön ollessa esittelijänä pormestarilla on oikeus siirtää asiat esiteltäväkseen. Kansliapäällikön ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaisekseen määrätty.

Puheenjohtajan avattua asiassa keskustelun pormestari Arto Lindberg Pekka Heikkisen, Mika Mäki-Kuhnan, Pasi HUUHTASEN, Sami TAMMISEN, Ulla PALOMÄEN ja Seppo NORON kannattamana esitti, että päätösehdotuksesta poistetaan 2. kohta.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kannatettu muutosesitys, josta ei päästy yksimielisyyteen, asia on ratkaistava äänestämällä. Valtuusto hyväksyi puheenjohtajan esityksen, että ne, jotka kannattavat pohjaehtotusta, äänestävät "jaa" ja ne, jotka kannattavat pormestarin tekemää muutosesitystä, äänestävät "ei".

Suoritettua äänestyksessä

- jaa-äänen antoivat Eeva-Liisa Nieminen, Margita Winqvist, Jussi Salonen, Elisa Laitila, Anna Yltävä, Sanna Tuhkunen, Kati Lepojärvi, Matti Alanko, Annika Lappalainen, Markus Meckelborg, Sanna Kervinen, Lea Ahonen, Liisa Palvas, Anu Åberg, Satu Heikkilä, Taina Ketvel, Pentti Mattila, Antti Kaikkonen, Laura Åvall, Ari Nyman, Kari Friman, Raimo Stenvall ja Ulla Rosenqvist
- ei-äänen antoivat Pasi HUUHTANEN, Päivö Kuusisto, Jorma Sulander, Mika Mäki-Kuhna, Aila Koivunen, Pekka Heikkinen, Jouko Riola, Kim Kiuru, Seppo Noro, Elina Väänänen, Ilmari Sjöblom, Johanna Sipiläinen, Aarno Järvinen, Jere Pulska, Ruut Sjöblom, Kari Kinnunen, Karita Mäensivu, Henri Koskela, Emmi Sirniö, Janne Mellin, Lilli Salmi, Ulla Palomäki, Arto Lindberg, Jani Peltonen, Jukka Ahlgren, Sami Tamminen ja Annina Nuutinen

Tommi Partanen oli poissa.

Puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen valtuuston päätökseksi äänin 27-23, 1 poissa.

Päätös

Valtuusto päätti

- merkitä tiedoksi valtuustoryhmien välisissä neuvotteluissa linjatut toimintatapamuutokset sekä toimintatapamuutosten toteutuksen ja jatkovalmistelun aikataulun.

Kati Lepojärvi, Margita Winqvist ja Liisa Palvas ilmoittivat päätöksestä seuraavan eriävän mielipiteen:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

"Olemme työstäneet johtamisjärjestelmäämme parhaimmin toimivaan suuntaan tämän valtuustokauden ajan. Tämä työ huipentui poliittisten ryhmien väliseen aktiiviseen ja hedelmälliseen työstövaiheeseen, jonka veimme läpi tämän kevään aikana. Tämän yhteistyön tulosten toimeenpano oli vaarassa kompastella matkan varrella, kun pormestari esityksellään sivuutti prosessin päätöksenteossa valtuuston näiden esille tuotujen hallintosääntö- ja toimintatapamuutosehdotusten käsittelyssä, mutta valtuusto sai palautettua asian käsittelyn pöydälle.

Mitä tulee kansliapäällikön ja pormestarin esittelyoikeuteen, tämä kysymys käytiin myös läpi ryhmien välisissä keskusteluissa. Ryhmistä Keskiyhmät, Vihreät ja Tupu kannattivat esittelyoikeuden jakamista pormestarin ja kansliapäällikön kesken, kunnanhallituksen valtuuston 28.6.2021 kokoukselle esittämällä tavalla. Myös Kokoomus ja SDP kannattivat esittelyoikeutta joko kokonaan pormestarille tai jaetusti pormestarille ja kansliapäällikölle. Tätä enemmistön henkeä ja ryhmien välisten neuvottelujen lopputulemaa noudatti myös kunnanhallituksen 21.6.2021 tekemä yksimielinen päätösehdotus valtuustolle.

Kansliapäällikkö esitteli ryhmien välisten neuvottelujen lopputulemaa sekä kunnanhallituksen päätösehdotusta valtuutetuille, viimeksi 23.6.2021 valtuustoseminaarissa ja valtuustoinfossa. Hän perusteli esittelyoikeuden jakamisen tärkeyttä selkeästi. Tämä perustelu on kirjattu myös kunnanhallituksen 21.6.2021 tekemään esitykseen 28.6.2021 valtuustolle. Perustelun ytimessä on sekä poliittisen johtamisen kirkastaminen ja selkiyttäminen sekä vastaavasti operatiivisen viranhaltijavalmistelun johtaminen ja virkavalmistelun tuloksista vastaaminen - selkeä työnjako virka- ja poliittisen kaksoisjohtamisen perusteella, joka perustuu poliittisen ja viranhaltijajohtamisen saumattomaan yhteistyöhön. Samalla malli takaa kuitenkin pormestarille valtuudet ottaa esittelyoikeus tärkeiksi kokemiinsa esittelyasioihin. Tähän kaksoisjohtamismalliin on myös mm. Tampereella ja Helsingissä päädytty perustellusti.

Vallan keskittäminen etenkin kuntatason päätöksenteossa yksin käsiin ilman yhteisesti sovittuja raameja on varomatonta. Tällöin kunnan toimintojen kokonaisuuden pitkäjänteinen johtaminen nojaa liiaksi yhteen henkilöön, kulloinkin neljäksi vuodeksi tehtävään sitoutuneeseen pormestariin. Keskittämällä esittelyoikeuden ja valmisteluvastuun pelkästään pormestarille tämän valtuuston enemmistö asetti tulevalle pormestarille valtavat saappaat. Siksi toivomme, että ne täytetään hyvin ja viisaasti."

Myös Matti Alanko ilmoitti päätöksestä eriävän mielipiteen.

Tekninen lautakunta, 10.08.2021, § 67

Valmistelijat / lisätiedot:
Jussi Rantala
jussi.rantala@tuusula.fi
talous- ja asiakaspalvelupäällikkö

Liitteet

- 1 Teknisen lautakunnan itsearviointi 9.6.2021, TL 10.8.2021
- 2 Tekninen lautakunta, lautakuntatyöskentelyn arviointikysely 2019, TL 10.8.2021

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Toimielinten työskentelyn arviointi 2017-2021 ja kehittämistoimenpiteet, Tekninen lautakunta

Valtuustokauden 2017-2021 päätteeksi on toteutettu luottamuselinten työskentelyn arviointi. Arvioinnin tavoitteena on vetää yhteen päättyvän valtuustokauden onnistumisia ja kehityskohteita sekä kääntää katseita tulevaan valtuustokauteen. Arvioinnin yhteydessä vastattiin myös luottamushenkilöille suunnattuun strategiakyselyyn. Vastauksia hyödynnetään uuden kuntastrategian laadinnassa ja poliittisen johtamisjärjestelmän uudistuksen 2. vaiheen kehittämistyössä.

Arvioinnit toteutettiin 26.5.- 20.6.2021 välillä valtuuston, kunnanhallituksen, lautakuntien ja jaostojen jäsenten keskuudessa. Jokaiselle luottamuselimelle oli oma kyselynsä (valtuusto, kunnanhallitus, lautakunnat, jaostot). Toimielinten työskentelyä arvioineiden kyselyiden rinnalla toteutettiin strategiakysely, jossa arvioitiin päättyvän valtuustokauden strategiaa sekä haettiin evästyttä käynnistyvän valtuustokauden strategialle. Vastaavat arvioinnit toteutettiin myös edellisen valtuustokauden päätteeksi keväällä 2017. Tämän lisäksi toteutettiin väliarviointi toimielinten työskentelystä keväällä 2019 ja tulokset käsiteltiin tuolloin luottamuselimissä.

Nyt toteutettujen kyselyiden tuloksia voi verrata vuoden 2017 ja 2019 kyselyihin sekä muiden kuntien luottamuselimissä toteutettujen kyselyiden vastausten keskiarvoihin.

Teknisen lautakunnan arviointikyselyn tulokset ja kehittämistoimenpiteet

Teknisen lautakunnan työskentelyn arviointikyselyssä nousi esiin....

Vahvuudet ja mahdollisuudet

- Työskentely lautakunnassa
- Päätösehdotukset ovat selkeitä
- Esittelytekstit ovat huolellisesti valmisteltuja
- Yhteistyö lautakunnan sisällä

Heikkoudet ja kehittämiskohteet

- Asioiden valmistelu on avointa ja läpinäkyvää
- Yhteistyö lautakunnan ja muiden lautakuntien sekä hallituksen välillä
- Lautakuntien ja hallituksen teematapaamiset (kehittämiskohde)

Teknisen lautakunnan työskentelyn arvioinnin tuloksia esitellään kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Petri Juhola, yhdyskuntatekniikan päällikkö

Tekninen lautakunta päättää

- merkitä tiedokseen Teknisen lautakunnan työskentelyn arvioinnin ja sopia kehittämiskohteista.

Päätös

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Ehdotus hyväksyttiin.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta, 17.08.2021, § 75

Valmistelija / lisätiedot:

Leena Sjöblom

leena.sjoblom@tuusula.fi

ympäristökeskuksen johtaja

Perustelut

Valtuustokauden 2017–2021 päätteeksi on toteutettu luottamuselinten työskentelyn arviointi. Arvioinnin tavoitteena on vetää yhteen päättyvän valtuustokauden onnistumisia ja kehityskohteita sekä kääntää katseita tulevaan valtuustokauteen. Arvioinnin yhteydessä vastattiin myös luottamushenkilöille suunnattuun strategiakyselyyn. Vastauksia hyödynnetään uuden kuntastrategian laadinnassa ja poliittisen johtamisjärjestelmän uudistuksen 2. vaiheen kehittämistyössä. Arvioinnit toteutettiin 26.5.- 20.6.2021 välillä valtuuston, kunnanhallituksen, lautakuntien ja jaostojen jäsenten keskuudessa. Jokaiselle luottamuselimelle oli oma kyselynsä (valtuusto, kunnanhallitus, lautakunnat, jaostot). Toimielinten työskentelyä arvioineiden kyselyiden rinnalla toteutettiin strategiakysely, jossa arvioitiin päättyvän valtuustokauden strategiaa sekä haettiin evästystä käynnistyvän valtuustokauden strategialle. Vastaavat arvioinnit toteutettiin myös edellisen valtuustokauden päätteeksi keväällä 2017. Tämän lisäksi toteutettiin väliarviointi toimielinten työskentelystä keväällä 2019 ja tulokset käsiteltiin tuolloin luottamuselimissä. Nyt toteutettujen kyselyiden tuloksia voi verrata vuoden 2017 ja 2019 kyselyihin sekä muiden kuntien luottamuselimissä toteutettujen kyselyiden vastausten keskiarvoihin.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan arviointikyselyn tulokset ja kehittämistoimenpiteet

Anonyymi Webropol-kysely toteutettiin touko-kesäkuussa 2021. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan työskentelyn arviointikyselyyn vastasi 8 lautakunnan jäsentä, mikä on 57 % varsinaisista jäsenistä. Raportoinnissa vastauksia verrataan Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan vuoden 2017 tulokseen, Tuusulan kaikkien lautakuntien tulokseen ja kuntavertailuaineistoon, jossa on lautakuntia seuraavista kunnista: Hollola, Oulu, Rauma, Jyväskylä, Varkaus. Vertailuaineistossa on yhteensä yli 300 vastausta. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan saama kokonaisarvio on hyvä 4.0.

Vahvuudet ja mahdollisuudet ympäristölautakunnan työskentelyssä:

- Jäsenten oma suhtautuminen on rakentavaa, ilmapiiri on hyvä ja jäsenet kokevat, että heillä on mahdollista vaikuttaa käsiteltäviin asioihin.
- Viranhaltijavalmistelua pidetään laadukkaana ja esittelytekstejä sekä esittelyä lautakunnassa pidetään hyvänä.

Heikkoudet ja kehittämiskohteet ympäristölautakunnan työskentelyssä:

- Oman lautakunnan vaikutusvaltaa ei pidetä kovin suurena.
- Tietoa valmisteltavista asioista ei koeta saatavan riittävästi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Yhteistyötä muiden lautakuntien tai kunnanhallituksen tai valtuuston välillä ei pidetä oikein toimivana.

Avoimissa vastauksissa tuotiin esiin viiden kunnan yhteislautakunnan hyöty ja merkille pantu valmistelijoiden suuri työmäärä, mistä seuraa viivettä lupavalmisteluun.

"Keski-Uudenmaan 5 kunnan yhteislautakunta hyvä vaihtoehto. Siinä saa laajemman käsityksen alueen tilanteista eri kunnissa. Hyvä yhteistyö virkamiesten ja luottamushenkilöiden kanssa."

"Viranhaltijoiden työmäärä suuri suhteessa viranhaltijoiden määrään -> lupavalmisteluissa syntyy vääjäämättä viivettä."

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan työskentelyn arvioinnin tuloksia esitellään kokouksessa.

Ehdotus

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää

- merkitä tiedokseen Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan työskentelyn arvioinnin ja sopia tarvittaessa kehittämiskohteista.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 76

Ilmoitusasiat

Ehdotus

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan tietoon saatetaan seuraavat ilmoitusluontoiset asiat:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 77

Muut asiat

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnallisvalitus

§70

Kunnallisvalitusohje

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus ja valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (=asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianomainen sekä kunnan jäsen. (Jos päätökseen voidaan hakea muutosta kunnallisvalituksin, ei kuntalain mukaista oikaisuvaatimusta voida tehdä.) Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Hallintovalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusviranomainen ja valitusaika

Valitusviranomainen, osoite ja postiosoite
MARKKINAOIKEUS, PL 118, (Erottajankatu 1-3), 00131 Helsinki tai sähköposti:
markkinaoikeus(at)om.fi

Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erikseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituskirja

Valituskirjassa on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet

Valituskirja on valittajan itsensä tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite sekä liitettävä mukaan valittajan antama valtakirja. Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.

Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§68, §69, §71, §72, §73, §74, §75

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.